МЦ҃А А҃ВГУСТА, ВЪ А҃І-Й ДЕ́НЬ.
[МЦ҃А І҃ЮНІ́А, ВЪ Ѕ҃І-Й ДЕ́НЬ.]

❊ ❊ ❊

ПА́МЯТЬ ЙЖЕ ВО СТЫ́ХЪ
О҆Ц҃А НА́ШЕГѡ СПЮ҃РІДѡ́НА,
Д҃-Гѡ ПАТРІА́РХА СЕ́РБСКАГѡ.

МЕСЕЦА АВГУСТА, У 11. ДАН.
[МЕСЕЦА ЈУНА, У 16. ДАН.]

❊ ❊ ❊

СПОМЕН МЕЂУ СВЕТИМА
ОЦА НАШЕГ СПИРИДОНА,
ЧЕТВРТОГ ПАТРИЈАРХА СРБСКОГ.

НОВЫЙ СЕ́РБЛЯНЪ
ВЕ́КА
2021.
НОВИ СРБЉАК

МЦ҃А А҃ВГУСТА, ВЪ А҃І-Й ДЕ́НЬ.*[1]

[МЦ҃А І҃ЮНІ́А, ВЪ Ѕ҃І-Й ДЕ́НЬ.]

ПА́МЯТЬ ЙЖЕ ВО СТЫ́ХЪ ОТЦА̀ НА́ШЕГѡ СПУ҃РІДѡ́НА, ЧЕТВЕ́РТАГѡ ПАТРІА́РХА СЕ́РБСКАГѡ.*[2]

НА ВЕЛИ́ЦѢЙ ВЕЧЕ́РНИ.

Поемъ: Бл҃же́нъ мꙋ́жъ: а҃-й а҆нтїфѡ́нъ.

На Гдⷭ҇и, возва́хъ: поста́вимъ стїхѡ́въ и҃,
и҆ поемъ стїхи́ры: пра́зника г҃, гла́съ а҃.
Пⷭ҇: Нб҃ныхъ чинѡ́въ:

Иже съ мѡѷсе́омъ гл҃го́лавый дре́вле ✻ на горѣ̀ сїна́йстѣй ѻ҆́бразы, гл҃го́лѧ: ✻ а҆́зъ є҆́смь бг҃ъ сы́й: ✻ дне́сь же на горѣ̀ дѧвѡ́рстѣй преѡбра́жсѧ, ✻ началообра́зное показꙋ́ѧ, лꙋча́ми ѡ҆блиста́ѧсѧ. ✻ тѣ́мже, хрⷭ҇тѐ, велича́ю твою̀ си́лꙋ.

Поимь ѻ҆со́бь твоѧ̑, хрⷭ҇тѐ, ѹ҆чѝникѝ, ✻ петра̀, і҆а́кѡва и҆ і҆ѡа́нна, ✻ во́лею на го́рꙋ си́хъ возве́лъ є҆сѝ, ✻ чꙋ́до стра́шное показа́въ, ✻ и҆ нестерпи́мое бж҃твеннагѡ прише́ствїѧ твоегѡ̀ и҆здале́ча ✻ присносꙋ́щное бл҃голѣ́пїе.

Твоегѡ̀, хрⷭ҇тѐ, прише́ствїѧ непостижи́магѡ ✻ тре́петни бы́вше а҆пⷭ҇ли дре́вле, ✻ ни́цъ на зе́млю па́дше, ✻ бж҃твеннѣ́й твое́й дивлѧ́хꙋсѧ си́лѣ, ✻ сл҃нца просїѧ́въ свѣтлѣ́е, бл҃же, ✻ неизрече́нною си́лою твое́ю.

---

[1]* дан светитељевог упокојења, када вршимо Бденијску службу.

[2]* моја четверична служба допуњена прерадом делова из Опште службе српском првосветитељу и учитељу [архиепископу или патријарху] у Пећској патријаршији, месеца јула и августа 2021. г.

МЕСЕЦА АВГУСТА, У 11. ДАН.

[МЕСЕЦА ЈУНА, У 16. ДАН.]*[3]

СПОМЕН МЕЂУ СВЕТИМА ОЦА НАШЕГ СПИРИДОНА, ЧЕТВРТОГ ПАТРИЈАРХА СРБСКОГ.

НА ВЕЛИКОМ ВЕЧЕРЊУ.

Певамо: **Б**лажен (је) човек ... 1. антифон.

На **Г**осподе, завапих ... поставимо 8 стихова,
и певамо стихире: Празника 3, глас 1.
Подобан: **Н**ебеских чинова ...

Онај који с Мојсејем говораше у давнини, * на гори Синајској у *[пра]*образу казујућ(и): * Ја сам Бог који јесте; * данас се на гори Таворској преображава, * прволик *[свој]* показујућ(и), *[и]* зрацима се блистајућ(и). * Зато, Христе, величам моћ Твоју.

Узев(ши) насамо, Христе, Своје ученике: * Петра, Јакова и Јована, * по *[Својој]* вољи си их на гору узвео, * чудо *[им]* страшно показав(ши), * и Божанственог Твога *[другог]* доласка из даљине, * неподносиву *[и]* вечно постојећу лепоту.

Од Твога, Христе, непојмљивог доласка * устрепташе апостоли у давнини, * и ничице на земљу попадав(ши), * Божанственој Твојој моћи се дивљаху, * која од сунца засија светлије, Благи, * неизрецивом силом Твојом.

---

[3]* дан када се светитељ уобичајено помиње у СПЦ заједно са својим предходником (и следбеником) патријархом Јефремом. Празновање одлуком Св. архијер. Сабора СПЦ пренешено са 15. на 16. дан месеца јуна због свенародног прослављања Видов-дана. Службе им у овај дан сједињујемо, служећи бдење у Пећској Патријаршији, и тамо где предстојатељ благоизволи.

И҆ ст҃и́телѧ є҆, гла́съ в҃. [Зра҃тѡвы].

По҃: Кі́ими похва́льными вѣнцы̑:

Кі́ими пѣ́сненными добро́тами восхва́лимъ ла́зарева сотрꙋ́дника, ✻ и҆ ѡ҆ ро́дѣ се́рбстѣмъ те́пла мл҃твенника: ✻ патрїа́рха спꙋрїдѡ́на, і҆ера́рхѡвъ се́рбскихъ первопрⷭ҇то́льника: ✻ є҆фре́ма добродѣ́тельнаго ста́рца, и҆зрѧ́дна прее́мника: ✻ ѕвѣздꙋ̀ непреле́стнꙋю, ко сп҃се́нїю на́съ свѣтоводѧ́щꙋю: ✻ цѣвни́цꙋ дх҃огла́снꙋю, бж҃твенное ᲂу҆че́нїе ꙗ҆влѧ́ющꙋю: ✻ трꙋбꙋ̀ бг҃овѣща́ннꙋю, ᲂу҆ныва́ющыѧ воздвиза́ющꙋю; ✻ є҆гѡ́же мл҃твами де́рзость ненави́дѧщихъ на́съ, хрⷭ҇тѐ бж҃е, посрамѝ, ✻ и҆ пода́ждь на́мъ ве́лїю мл҃ть.

Кі́ими пѣ́сненными красота́ми воспои́мъ первоїера́рха се́рбскаго, ✻ спꙋрїдѡ́на ѻ҆ц҃а̀ на́шего и҆ ᲂу҆ч҃телѧ, ✻ ᲂу҆ста̀ бг҃оглаⷭ҇на́ѧ хрⷭ҇то́ва є҆ѵ҃лїа, ✻ проповѣ́дника свѣтоза́рна сп҃си́тельнагѡ ᲂу҆че́нїѧ, ✻ цр҃ко́вныхъ догма҃тъ недрема́нна храни́телѧ, ✻ виногра́да гдⷭ҇нѧ бо́дра дѣ́лателѧ, ✻ землѝ се́рбскїѧ ко гдⷭ҇ꙋ крѣ́пка предста́телѧ, ✻ и҆ жи́тельства є҆ѧ̀ тве́рда побо́рника; ✻ є҆гѡ́же мл҃твами ѕло́бꙋ враждꙋ́ющихъ на́мъ, хрⷭ҇тѐ сп҃се, ᲂу҆толѝ, ✻ и҆ пода́ждь на́мъ ѻ҆би́льнꙋю мл҃ть.

Кі́ими пѣ́сненными вѣнцы̑ ᲂу҆вѧзе́мъ первосвⷭ҇ти́телѧ се́рбскаго, спꙋрїдѡ́на преблѧ́же́ннаго, ✻ въ цр҃тѣ́мъ наі́ссѣ ѿ бл҃городныхъ прозѧ́бша, ✻ и҆ во а҆дѡ́нстѣй горѣ̀ въ прⷭ҇бныхъ воспита́вшасѧ, ✻ въ кесаропо́лѣ и҆ ме́льницѣ а҆рхїере́йствовавша: ✻ на прⷭ҇то́лѣ ст҃и́телѧ са́ввы сѣдѧ́ща, ✻ и҆ цр҃ковїю се́рбскою правопра́вѧща; ✻ є҆гѡ́же мл҃твами, ненави́дѣнїе ѡ҆ѕлоблѧ́ющихъ на́съ, ✻ хрⷭ҇тѐ вл҃ко, ѿженѝ, ✻ и҆ пода́ждь на́мъ бога́тꙋю мл҃ть.

И҆ны стїхи́ры, гла́съ д҃:

Сл҃нца свѣтлѣ́йши сщ҃е́ннаѧ тѝ па́мѧть, ✻ ст҃и́телю всебл҃же́нне спꙋрїдѡ́не: ✻ бл҃говѣ́рнымъ лю́демъ твои́мъ возсїѧ̀ дне́сь, ✻ бж҃тве́нными блиста̑нїи си́хъ просвѣща́ющи: ✻ прехва́льне первопрⷭ҇то́льниче се́рбскїѧ землѝ, ✻ всечсщ҃е́нне а҆рхїпа́стырю и҆ ᲂу҆ч҃телю се́рбскагѡ ро́да: ✻ є҆го́же є҆ѵ҃льски мꙋ́дрѣ наставлѧ́лъ є҆сѝ, ✻ и҆ тѣ́рнїе ѕловѣ́рїѧ ѿ негѡ̀ и҆скоренѧ́лъ є҆сѝ. ✻ тѣ́мже, торже́ственнѣ прославлѧ́емъ тѧ̀, ✻ и҆ молѧ́щесѧ ᲂу҆мили́ннѡ вопїе́мъ тѝ: ✻ ѻ҆честволю́бче и҆ бг҃олю́бче, ✻ предста́телю на́шъ и҆ мл҃твенниче, ✻ моли́сѧ ко гдⷭ҇ꙋ сп҃сти́сѧ дꙋша́мъ на́шымъ.

И светитеља 5, глас 2. [Зорастове].
Подобан: **К**ојим похвалним венцима ...

Којим песничким лепотама да усхвалимо Лазаревог сатрудника, * и за *[на]*род Србски топлог молитвеника: * патријарха Спиридона, јерарāха Србских првопрестолникâ; * Јефрема врлинског старца, изврсна прејемника, * звезду непреварну, која нас *[ка]* спасењу светлошћу води; * свиралу Духогласну, која Божанствено учење јавља; * трубу боговестну, која клонуле подиже? * Његовим молитвама, дрскост оних који нас мрзе, Христе Боже, посрами, * а нама подај велику милост.

Којим песничким красотама да опевамо првојерарха Србског, * Спиридона оца нашег и учитеља, * уста богогласна Христова Јеванђеља, * проповедника светлозарног спасоносног учења, * црквених догмата недремљивог чувара, * винограда Господњег бодрог делатника, * земље Србске пред Господом моћног заступника, * и становништва њеног чврстог бранитеља? * Његовим молитвама, злобу оних који нам непријатељују, Христе Спасе, утоли, * а нама подај обилну милост.

Којим песничким венцима да исплетемо првосветитеља Србског, Спиридона преблаженог, * који је у царском Наису од благородних изникао, * и на Атонској гори међу преподобнима се васпитавао, * у Кесаропољу и Мелнику архијерејствовао; * на престолу светитеља Саве седео, * и црквом Србском правилно управљао? * Његовим молитвама, мржњу оних који нам злобе, * Христе Владико, одагнај, * а нама подај богату милост.

Друге стихире, глас 4:*[4]

Од сунца светлији свештени ти спомен, * светитељу свеблажени Спиридоне; * благоверном народу твоме засија данас, * божанственим блистањима га просвећујућ(и); * прехвални првопрестолниче Србске земље, * свеосвећени архипастиру и учитељу Србског *[на]*рода; * кога си јеванђелски мудро водио, * и трње зловерја из њега искорењавао. * Стога, торжествено те прослављамо, * и молећ(и) се умилно ти вапијемо: * Отацбинољубче и богољубчље, * заступниче наш и молитвениче, * моли се пред Господом да се спасу душе наше.

---

[4]* настале прерадом возвателних стихира из Опште службе србском првосветитељу и учитељу [архиепископу или патријарху] у Пећској патријаршији.

Житїѐ твоѐ просїѧ правовѣ́рными сїѧ́нїи, ✻ и҆́мже лю́ди своѧ̑ свѣ́тлѡ ѡ҆зарѧ́еши, ✻ и҆ тьмꙋ̀ пре́лести а҆га́рѧнскїѧ ѿ ни́хъ ѿгонѧ́еши: ✻ тѣ́мже, всели́всѧ и҆дѣ́же при́снѡ сїѧ́етъ свѣ́тъ невече́рнїй, ✻ сщ҃енноача́льниче бл҃же́нне спꙋ́рїдѡ́не, ✻ и҆ са́мъ сл҃нце свѣтоза́рное вои́стиннꙋ показа́лсѧ є҆сѝ, ✻ и҆ сы́нъ днѐ незаходи́магѡ бл҃гтїю ст҃а́гѡ дх҃а ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ. ✻ сегѡ̀ ра́ди, чтꙋ́ще ст҃олѣ́пнꙋю тѝ па́мѧть, ✻ пра́здество ст҃и́тельское соверша́емъ, ✻ и҆ веселѧ́щесѧ тѧ̀ ѹ҆бл҃жа́емъ.

Сла́ва, гла́съ и҃ [Зра́това]:

Прїиди́те, празднолю́бныхъ собо́ри, ✻ стеце́мсѧ ко сщ҃е́нномꙋ кївѡ́тꙋ ✻ ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ спꙋ́рїдѡ́на, патрїа́рха се́рбскагѡ: ✻ се́й бо ѿ ю҆́ности рече́нїе бж҃твенное въ ср҃цы свое́мъ положѝ, ✻ и҆ въ не́мъ ѻ҆би́тель возлю́бленномꙋ хр҃тꙋ̀ сотворѝ, ✻ и҆ сїю̀ добродѣ́тельми преꙋкрасѝ, ✻ и҆ мно́жество бла̑гъ дꙋшѝ свое́й собра̀: ✻ бы́сть сотрꙋ́дникъ хр҃толюби́вомꙋ кн҃зю ла́зарю, ✻ вельмѡ́жамъ наказа́нїе и҆ поꙋче́нїе, ✻ си̑рымъ ѻ҆те́цъ и҆ вдови́цамъ застꙋпле́нїе, ✻ скорбѧ́щымъ ѹ҆тѣше́нїе и҆ разсла́бленнымъ возстановле́нїе. ✻ ра́дꙋйсѧ и҆ весели́сѧ, мт҃и, ✻ цр҃кве се́рбскаѧ, патрїа́рхїе пе́щьскаѧ, ✻ наипа́че цр҃кве ст҃а́гѡ димѝтрїа, ✻ въ не́йже почѝ бг҃обл҃же́нный спꙋ́рїдѡ́нъ, ✻ є҆гѡ́же па́мѧть прославлѧ́юще мо́лимсѧ: ✻ ст҃и́телю ст҃е, не преста́й молѧ́сѧ ✻ ко хр҃тꙋ̀ бг҃ꙋ ѡ҆ ста́дѣ твое́мъ, ✻ и҆ ѡ҆ всѣ́хъ соверша́ющихъ тѝ па́мѧть.

И҆ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ то́йже. [Вꙋ̀зантїе́во]:

Поѧ́тъ хр҃то́съ петра̀, і҆а́кѡва и҆ і҆ѡа́нна, ✻ на го́рꙋ высокꙋ̀ є҆ди́ны, ✻ и҆ преѡбрази́сѧ предъ ни́ми: ✻ и҆ просвѣти́сѧ лицѐ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ сл҃нце, ✻ ри̑зы же є҆гѡ̀ бы́ша бѣлы̀ ꙗ҆́кѡ свѣ́тъ: ✻ и҆ ꙗ҆ви́шасѧ мѡѷсе́й и҆ и҆лїа̀ съ ни́мъ гл҃го́люще, ✻ и҆ ѻ҆́блакъ свѣ́телъ ѡ҆сѣнѝ и҆̀хъ. ✻ и҆ сѐ гла́съ и҆зъ ѻ҆́блака гл҃го́лющь: ✻ се́й є҆́сть сн҃ъ мо́й возлю́бленный, ✻ ѡ҆ не́мже бл҃говоли́хъ, ✻ тогѡ̀ послꙋ́шайте.

Вхо́дъ. Прокі́менъ днѐ.

И҆ чтє́нїѧ трѝ, ст҃и́тельскаѧ.

Живљење твоје просија правоверним сијањима, * којима народ свој светло озараваш, * и таму прелести агарјанске од њега одгониш; * стога, уселив(ши) се где вечно сија Светлост невечерња, * свештеноначалниче блажени Спиридоне, * и сам си се сунце светлозарно заиста показао, * и син Дана незалазног благодању Светог Духа (си) се јавио. * Тога ради, поштујућ(и) светољепни ти спомен, * празништво светитељско савршавамо, * и веселећ(и) се блаженим те зовемо.

Слава ... глас 8 [Зорастова]:

Ходите, празникољубних зборови, * стецимо се ка свештеном кивоту * оца нашега Спиридона, патријарха Српског; * јер он од младости Љубав божанствену у срцу своме положи, * и у њему обитељ љубљеном Христу начини, * и врлинама је преукраси, * и мноштво благā души својој сабра; * би сатрудник христољубивом кнезу Лазару, * велможама прекор и поука, * сиротима отац и удовицама заштита, * невољнима утеха и разслабљенима (поновно) подизање. * Радуј се и весели се, Мајко, * Црквo Српска, Патријаршијо Пећска, * нарочито црквo светог Димитрија, * у којој почину богоблажени Спиридон, * чији спомен прослављајућ(и) молимо се: * Светитељу свети, не престај да се молиш * пред Христом Богом за стадо твоје, * и за све који ти савршавају спомен.

И сада ... Празника, глас исти. [Византијево]:

Узе Христос Петра, Јакова и Јована, * *[и]* саме *[њих изведе]* на гору високу, * и преобрази се пред њима; * и засија се лице Његово као сунце, * а хаљине његове поста*[до]*ше беле као светлост; * и јавише се Мојсеј и Илија с Њим говорећ(и), * и облак сјајни их заклони; * и гле глас из облака који говори: * Ово је Син мој љубљени, * који је по мојој вољи, * Њега (по)слушајте.*[5]

Вход. Прокимен дана.

И три читања, светитељска.

[5]* Мт. 17,1-5; Мк. 9,2-7; Лк. 9,28-35.

На лїтѝи: стїхи́ра хра́ма и҆[лѝ] пра́здника а҆́ще и҆зво́лиши:
и҆ стїхи́ры ст҃и́телѧ, гла́съ а҃:

Бл҃гознамени́тый гра́де на бы́стрицѣ въ бж҃ѣ ликꙋ́й, ✻ и҆ всѧ̀ цр҃кве се́рбскаѧ во сла́вѣ торжествꙋ́й: ✻ ѻ҆би́тели патрїа́рхїе пе́щьскаѧ, ✻ приспѣ́вшымъ пра́здниствомъ, въ дꙋ́сѣ весели́сѧ: ✻ и҆́бо въ нѣ́дрѣхъ свои́хъ содержи́ши многоцѣ́нное сокро́вище, ✻ кївѡ́тъ мощє́й первосвѧ́тителѧ вели́кагѡ, ✻ спꙋ́рїдѡ́на, патрїа́рха и҆ ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ: ✻ къ немꙋ́же дне́сь собра́вшесѧ, хр҃та̀ бг҃а мо́лимъ: ✻ тогѡ̀ мл҃твами поми́ловати ✻ и҆ сп҃сти̑ многострада́льный ро́дъ на́шъ. [Гла́съ в҃:]

Ра́дꙋйсѧ дне́сь, ѻ҆би́тели патрїа́рхїе пе́щьскаѧ, ✻ ѡ҆ пра́здниствѣ ст҃и́телѧ спꙋ́рїдѡ́на, ✻ ст҃ѣ́йшагѡ патрїа́рха се́рбскимъ и҆ помѡ́рскимъ страна́мъ: ✻ селе́нїе чт҃но́е и҆ ѡ҆ст҃е́нное, ✻ бл҃гоꙋха́нїѧ бж҃твеннагѡ дх҃а и҆спо́лненное, ✻ чꙋ́вства на́мъ дꙋ́шъ и҆ тѣле́съ ѡ҆бонѧ́ющѧ: ✻ и҆́мже на нб҃са̀ возноси́мсѧ, ✻ земны́хъ пристра́стїй ѿчꙋжда́ющесѧ: ✻ и҆ предꙋ́готова́нныхъ на́мъ хр҃то́мъ бла̑гъ созерца́нїемъ наслажда́емсѧ, ✻ и҆ пр҃вна̑гѡ мздовоздаѧ́нїа бл҃гополꙋ́чїемъ надѣ́емсѧ. [Гла́съ г҃:]

Прїиди́те, бл҃гочт҃и̑вѧ собра̑нїѧ, ✻ ро́да се́рбскагѡ всечт҃на̑ѧ совокꙋпле́нїѧ: ✻ мі́рствꙋющихъ и҆ мона́шествꙋющихъ ст҃олю́бнаѧ сослѡ́вїѧ: ✻ приспѣ́вшїй пра́здникъ первосвѧ́телѧ се́рбскагѡ спꙋ́рїдѡ́на вкꙋ́пѣ воспра́зднꙋимъ: ✻ то́й бо бл҃гоꙋгодѝ вл҃цѣ своемꙋ̀, ✻ и҆ въ ра́дость є҆гѡ̀ вни́де, ✻ и҆ ѻ҆́бщества бл҃ги́хъ ра̑бъ сподо́бисѧ. ✻ сегѡ̀ ра́ди, съ дв҃домъ, вопїе́мъ: ✻ въ на́съ ѕѣлѡ̀ че́стни бы́ша дрꙋ́зи твои̑, гдⷭ҇и, ✻ вл҃чествїѧ же и҆́хъ ѕѣлѡ̀ ᲂу҆твердѝшасѧ ✻ тобо́ю хр҃тѐ, сп҃се дꙋ́шъ на́шихъ. [Гла́съ д҃:]

Ꙗ҆́кѡ ѕвѣзда̀ многосвѣ́тлаѧ ✻ лю́демъ свои́мъ возсїѧ́лъ є҆сѝ, всехва́льне ст҃и́телю: ✻ бл҃гообра́знымъ житїе́мъ свои́мъ си́хъ ᲂу҆краша́ѧ, ✻ и҆ лꙋча́ми правовѣ́рныхъ догма́тѡвъ си́хъ просвѣща́ѧ, ✻ и҆ тьмꙋ̀ ѕловѣ́рныхъ є҆ресе́й ѿ ни́хъ ѿгонѧ́ѧ, всечт҃не ѻ҆́че. ✻ сегѡ̀ ра́ди, и҆ мы̀ па́ства достоѧ́нїѧ твоегѡ̀, ✻ спꙋ́рїдѡ́не премꙋ́дре, мо́лимъ тѧ̀: ✻ и҆зба́ви ѿ бѣ́дъ и҆ про́пастей, ✻ всѣ́хъ [съ] вѣ́рою прибѣга́ющихъ къ мл҃твамъ твои̑мъ ✻ и҆ [съ] любо́вїю творѧ́щихъ тѝ всечт҃нꙋ́ю па́мѧть.

На Литији: стихира храма и[ли] Празника коју изволиш;
и стихире светитеља, глас 1:

Благознаменити граде на Бистрици у Богу ликуј, * и сва црко Србска у слави торжествуј; * обитељи патријаршијо Пећска, * приспелим празником, у духу весели се; * јер у недрима својим садржиш многоцену ризницу, * кивот моштију првосветитеља великог, * Спиридона, патријарха и оца нашег; * к њему се данас сабрав(ши), Христа Бога молимо: * да његовим молитвама помилује * и спаси многострадални *[на]*род наш. [Глас 2:]

Радуј се данас, обитељи патријаршијо Пећска, * о празнику светитеља Спиридона, * најсветијег патријарха Србским и Поморским странама; * станиште часно и освештано, * миомирисом божанственог Духа испуњено, * којим нам чувства душе и тела омирисава; * којим се на небеса узносимо, * *[од]* земаљских пристрасности се отуђујућ(и); * и предуготовљених нам Христом добара созерцањем се наслађујемо, * и праведне плате добром добитку се надамо. [Глас 3:]

Ходите, благочестива сабрања̄, * *[на]*рода Србског свечасни скупови; * световних и монахујућих светољубиве дружине; * приспели празник првосветитеља Србског Спиридона да заједно испразнујемо; * јер он благоугоди Господ(ар)у Своме, * и у радост Његову уђе, * и заједнице добрих слугу се удостоји. * Тога ради, с Давидом, кличемо: * Код нас су у великој части пријатељи Твоји, Господе, * и владичанства њихова су веома утврђена*[6] * Тобом Христе, Спасе душа наших. [Глас 4:]

Као звезда многосветла * народу своме си засијао, свехвални светитељу; * благообразним живљењем својим га украшавајућ(и), * и лучама правоверних догмата га просвећујућ(и), * и таму зловерних јересӣ од њега одгонећ(и), свечасни оче. * Тога ради, и ми паства наслеђа твога, * Спиридоне премудри, молимо те: * Избави од беда̄ и пропа̄сти * све који *[с]* вером прибегавају (к) молитвама твојим * и *[с]* љубављу ти творе свечасни спомен.

---

[6]* Пс. 138,17а.

[Сїѧ́нїи дх҃о́вными лю́демъ свои̑мъ возсїѧ́лъ є҆сѝ, ✻ и҆ ꙗ҆́кѡ бг҃освѣ́тлое сл҃нце и҆̀мъ ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ: ✻ ꙗ҆́кѡ лꙋча́ бо всѧ̑ концы̀ бг҃оспс҃а́емыѧ землѝ се́рбскїѧ проходѧ̀, ✻ бг҃оввѣ́ренное тѝ ста́до просвѣща́лъ є҆сѝ, ✻ и҆ пра́вымъ оу҆че́нїемъ до́брѣ є҆го̀ въ вѣ́рѣ воспита́лъ є҆сѝ, ✻ треблѫ́ѥ́нне ѻ҆́ч҃е на́шъ спꙋ́рїдѡ́не. ✻ сегѡ̀ ра́ди, припа́дающе мо́лимъ тѧ̀: ✻ и҆скоренѝ, бг҃оно́сче, ѕло̀ сѣ́мѧ невѣ́рїѧ ✻ и҆ дꙋшегꙋ́бныхъ є҆ресе́й ѿ достоѧ́нїѧ своегѡ̀, ✻ си́лою ѿ дв҃ы возсїѧ́вшагѡ.

Ре́вность твоѧ̀ свидѣ́тельствꙋетъ тве́рдꙋю вѣ́рꙋ къ бг҃ꙋ, ✻ и҆ мл҃твамъ твои̑мъ содѣ́йствꙋютъ добродѣ́тєли и҆̀миже оу҆краси́лсѧ є҆сѝ, ✻ бг҃оно́сне ѻ҆́ч҃е на́шъ спꙋ́рїдѡ́не: ✻ примѣ́ръ же ст҃а́гѡ житїѧ̀ твоегѡ̀, ✻ ꙗ҆́кѡ зерца́ло бг҃оугодныѧ тѝ дꙋшѝ, ✻ оу҆крѣплѧ́етъ во и҆скꙋше́нїихъ бл҃гочⷭ҇ти́вый ро́дъ тво́й, ✻ ны́нѣ тѝ оу҆се́рднѡ вопїю́щїй: ✻ ст҃и́телю ст҃е, молѝ хрⷭ҇та̀ бг҃а ✻ поми́ловатисѧ и҆ сп҃сти́сѧ дꙋша́мъ на́шымъ.]

Сла́ва, гла́съ є҆:

Ст҃ы́й се́рбскїй просвѣти́телю и҆ оу҆ч҃телю, ✻ прехва́льный первоїера́рше спꙋ́рїдѡ́не, ✻ бл҃гі́й ра́бе бг҃ꙋ своемꙋ̀ и҆ вѣ́рный, ✻ до́брый же дѣ́лателю вїногра́да хрⷭ҇то́ва: ✻ тѧготꙋ̀ дневнꙋ́ю сегѡ̀ житїѧ̀ безро́потнѡ подѧ́лъ є҆сѝ, ✻ по тебѣ̀ прише́дшымъ не завидѧ: ✻ и҆ съ да́нным тѝ тала́нтомъ мꙋ́дрѡ рабо́таѧ, ✻ и҆ многосꙋгꙋ́бнѡ бл҃года́телю возраща́ѧ: ✻ сегѡ̀ ра́ди и҆ цр҃ствїе нб҃ное тебѣ̀ ѿве́рзесѧ, ✻ и҆ въ ра́дость вл҃ки твоегѡ̀ вше́лъ є҆сѝ: ✻ є҆мꙋ́же не преста́й молѧ́сѧ ✻ ѡ҆ на́съ, сро́дникѡвъ свои́хъ.

И҆ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ то́йже:

Зако́на и҆ прⷪ҇ро́кѡвъ тѧ̀, хрⷭ҇тѐ, ✻ творца̀ и҆ и҆спо́лнителѧ свидѣ́тельствоваша, ✻ зрѧ́ще во ѻ҆́блацѣ, мѡѷсе́й бг҃ови́дець ✻ и҆ и҆лїа̀ ѻ҆гнеколесни́чникъ и҆ нешпа́льный нб҃оше́ственникъ, ✻ въ преѡбраже́нїи твое́мъ. ✻ съ ни́миже и҆ на́съ твоегѡ̀ просвѣще́нїѧ сподо́би, вл҃ко, ✻ пѣ́ти тѧ̀ во вѣ́ки.

[Сијањима духовним народу си своме засијао, * и као богосветло сунце си му се јавио; * јер као луча све крајеве богоспасаване земље Српске проходећ(и), * од Бога ти поверено стадо си просвећивао, * и правим учењем добро (си) га у вери васпитавао, * триблажени оче наш Спиридоне. * Тога ради, припадајућ(и) молимо те: * Искорени, богоносче, зло семе неверја * и душегубних јересӣ из наслеђа свога, * силом из Дјеве Засјалог.*[7]

Ревност твоја сведочи чврсту веру у Бога, * и молитвама твојим садејствују врлине којима си се украсио, * богоносни оче наш Спиридоне; * а пример светог живљења твога, * као огледало богоугодне ти душе, * укрепљује у искушењима благочестиви *[на]*род твој, * који ти сада усрдно вапије: * Светитељу свети, моли Христа Бога * да се смилује и спасе душе наше.*[8]]

Слава ... глас 5:

Свети Српски просветитељу и учитељу, * прехвални првојерарше Спиридоне, * добри слуго Богу Своме и верни, * и добри делатниче винограда Христова; * тежину дневну овог живота си без роптања поднео, * после тебе дошлима не завидећ(и); * и с даним ти таланатом мудро радећ(и), * и многоструко Благодавцу узвраћајућ(и); * тога ради и Царство небеско ти се отворило, * и у радост Господ(ар)а Свога си ушао; * Њему не престај да се молиш * за нас, с*[уна]*роднике своје.

И сада ... Празника, глас исти:

Тебе Христе, *[као]* Творца и пуноћу Законâ и пророкā * *[по]*сведочише Мојсеј боговидац * и Илија огњени колесничар и несагориви небоходач, * гледајућ(и) *[Те]* у облаку приликом Преображења Твога. * С њима и нас удостој Твога просветлења, Владико, * да би смо Те певали у векове.

---

[7]* ова се стихира може певати на другим возвателним (на њихов глас) као 3-ћа, уколико се ова Служба служи као бденијска 16. јуна.

[8]* ова се стихира може певати на Хвалитним (на њихов глас) као 4-та, уколико се ова Служба служи као бденијска 16. јуна.

На стїхо́внѣ: стїхи́ры, гла́съ г҃.
По҃: Ве́лїѧ кр҃та̀ твоегѡ̀, гдⷭ҇и, си́ла:

Правосла́внꙋю вѣ́рꙋ ꙗ҆́кѡ свѣ́тлый свѣти́льникъ водрꙋзи́лъ є҆сѝ, ✻ свѣтоно́сче пребога́те, ѻ҆́ч҃е спꙋрїдѡ́на: ✻ гра́дъ се́й и҆ всю̀ зе́млю на́шꙋ просвѣща́ѧ, ✻ мнѡ́гимъ во тьмѣ̀ а҆га́рѧнскагѡ порабоще́нїѧ и҆́стиннымъ бл҃гоговѣ́нїемъ сїѧ́ѧ, ✻ и҆ въ ста́дѣ хр҃то́вѣ и҆́хъ ᲂу҆держава́ѧ, ✻ ꙗ҆́кѡ па́стырь до́брый любѧ́й ѻ҆́вцы своѧ̑.

Стїхъ: Сщ҃е́нницы твои̑ ѡ҆блекꙋ́тсѧ въ пра́вдꙋ, ✻ и҆ пр҃бнїи твои̑ возра́дꙋютсѧ.

Красꙋ́йсѧ и҆ ликꙋ́й ѻ҆би́тели ч҃тнѣ́йшаѧ, патрїа́рхїе пе́щыкаѧ, ✻ въ себѣ̀ кївѡ́тъ моще́й се́рбскагѡ первосвѧ҃ти́телѧ спꙋрїдѡ́на и҆мѣ́ющи: ✻ ѿ тебѐ тьмꙋ̀ а҆га́рѧнскагѡ ѕловѣ́рїѧ ѿгонѧ́юща, ✻ и҆ свѣ́томъ тѧ̀ бг҃овѣ́дѣнїѧ просвѣща́юща: ✻ и҆ ѡ҆ тебѣ̀ и҆ ѡ҆ жи́телехъ твои́хъ ✻ вы́нꙋ ко хр҃тꙋ̀ молѧ́щасѧ.

Стїхъ: Восхва́лѧтсѧ пр҃бнїи во сла́вѣ, ✻ и҆ возра́дꙋютсѧ на ло́жахъ свои́хъ.

Сокро́вище бл҃гти пребога́тое ꙗ҆ви́лсѧ є҆си, ✻ всѧ̑ бо красѡты̀ мїрскїѧ ѿве́ргъ и҆ бг҃орче́нїемъ горѧ̀, ✻ пе́рвѣе ꙗ҆̀же бг҃ꙋ ᲂу҆гѡ́днаѧ и҆ска́лъ є҆сѝ, ✻ до́ма бж҃їѧ до́брый приста́вниче, ✻ ѻ҆́ч҃е спꙋрїдѡ́не бо́дрый сщ҃еннонача́льниче: ✻ сегѡ̀ ра́ди, сограждани́нъ ст҃ы́хъ и҆ дома́шнїй бж҃їй бы́въ, ✻ ѡ҆ на́съ всегда̀ моли́сѧ ✻ и҆ на́мъ сподо́битисѧ и҆́хъ сопричастїѧ.

Сла́ва, гла́съ ѕ҃ [Зра́това]:

Возсїѧ̀ дне́сь пресвѣ́тлаѧ па́мѧть ✻ и҆̀же во ст҃ы́хъ ст҃ѣ́йшагѡ патрїа́рха спꙋрїдѡ́на, ✻ вѣ́рныхъ собо́ри во ст҃ыѧ̑ хра́мы созыва́ющи ✻ первосвѧ҃ти́телѧ се́рбскаго пѣ́сньми бл҃гохва́льными почита́ти: ✻ ср҃ца̀ и҆́хъ ᲂу҆мылѧ́ющи и҆ ᲂу҆мы̀ просвѣща́ющи, ✻ дꙋ́шы ѡ҆ гдⷭ҇ѣ веселѧ́щи и҆ то́ки нескꙋ́дныѧ бл҃гти и҆зли́ва́ющи. ✻ въ не́йже собра́вшесѧ, ѿ! праздноле́бцы, ✻ ра́достнѡ томꙋ̀ возопі́имъ: ✻ ра́дꙋйсѧ, ᲂу҆пова́нїе всѣ́хъ призыва́ющихъ тѧ̀ въ ско́рбехъ, ✻ и҆ къ бг҃ꙋ бл҃гопрїѧ́тный мл҃твенниче ѡ҆ дꙋша́хъ на́шихъ.

На стиховње: стихире, глас 3.
Подобан: **В**елика је сила, крста Твога, Господе ...

Православну веру као сјајну светиљку си подигао, * светлоносче пребогати, оче Спиридоне; * град овај и сву земљу нашу просветљујућ(и), * многима у тами агарјанског ропства истинском побожношћу сијајућ(и), * и у стаду Христовом их задржавајућ(и), * као пастир добри, који љуби овце своје.

Стих: **С**вештеници ће се Твоји обући у правду, * и преподобни ће се Твоји обрадовати.*[9]

Украси се и ликуј обитељи најчаснија, патријаршијо Пећска, * у себи кивот моштију Српског првосветитеља Спиродона имајућ(и); * који од тебе таму агарјанског зловерја одгони, * и светлошћу те бого(по)знања просвећује; * и за тебе и за житеље твоје * једнако се пред Христом моли.

Стих: **Х**валиће се преподобни у слави, * и (об)радоваће се на постељама својим.*[10]

Ризница си се благодати пребогата јавио, * јер све красоте светске одбацив(ши) и богочежњом горећ(и), * најпр(вij)е си *[(оно) што је]* Богу угодно искао, * дома Божијег добри управниче, * оче Спиридоне бодри свештеноначалниче; * тога ради, суграђанин светих и домаћи Божији постав(ши),*[11] * за нас се свагда моли * да се и ми удостојимо њихог заједништва.

Слава ... глас 6 [Зорастова]:

Засија данас пресветли спомен * међу светима најсветијег патријарха Спиридона, * верних зборове у свете храмове сазивајућ(и) * да првосветитеља Српског песмама доброхвалним поштују; * срца им умиљавајућ(и) и умове просветљујућ(и), * душе у Господу веселећ(и) и токове неоскудне благодати изливајућ(и). * На њ сабрав(ши) се, о! празникољубци, * радосно му ускликнимо: * Радуј се, поуздање свих који те призивају у невољама, * и (к)од Бога добро примљени молитвениче за душе наше.

9* Пс. 131,9.
10* Пс. 149,5.
11* ср. Еф. 2,19 (сличније Синодалном преводу на српски, него цсл тексту, према коме би било: сожи́тель ст҃ы́мъ и҆ при́сный бг҃ꙋ).

Ѝ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ то́йже:

Петрꙋ̀ и҆ і҆а́кѡвꙋ и҆ і҆ѡа́ннꙋ, ✻ лꙋ́чшымъ оу҆чн҃ікѡ́мъ твоѝмъ, гдⷭ҇и, ✻ дне́сь показа́лъ є҆сѝ на горѣ̀ дꙋвѡ́рстѣй сла́вꙋ бж҃твеннагѡ твоегѡ̀ зра́ка: ✻ ви́дѧхꙋ бо ри҃зы твоѧ̑ ѡ҆блиста́вшыѧ ꙗ҆́кѡ свѣ́тъ, ✻ и҆ лицѐ твоѐ па́че сл҃нца: ✻ не терпѧ́ще зрѣ́ти нестерпи́мое твоегѡ̀ сі҃ѧ́нїѧ, ✻ на зе́млю низпа́дахꙋ, ника́коже зрѣ́ти могꙋ́ще. ✻ гла́съ же слы́шахꙋ свидѣ́тельствꙋющь свы́ше: ✻ се́й є҆́сть сн҃ъ мо́й возлю́бленный, ✻ прише́дый въ мі́ръ сп҃сти҃ чл҃вѣ́ка.

На бл҃гвѣ́нїи хлѣ́бѡвъ: тропа́рь ст҃и́телѧ, гла́съ ѝ:

Ні́шское бл҃горо́дное прозѧбе́нїе, ✻ и҆ а҆дѡ́нское бл҃гокра́сное воспита́нїе: ✻ патрїа́рхѡвъ правовѣ́рныхъ бл҃гоꙋкраше́нїе, ✻ и҆ цр҃кве се́рбскїѧ бл҃гоѡкормле́нїе: ✻ спꙋ҆рїдѡ́на ст҃и́телѧ восхва́лимъ бг҃омꙋ́драго, ✻ вы́нꙋ молѧ́щасѧ ко гдⷭ҇ꙋ ѡ҆ сп҃се́нїи ро́да хрⷭ҇тїа́нскагѡ, ✻ и҆ ѡ҆ и҆збавле́нїи є҆гѡ̀ ѿ и҆́га а҆га́рѧнскагѡ. [Два́жды.]

Ѝ пра́здника, гла́съ з҃:

Преѡбрази́лсѧ є҆сѝ на горѣ̀, хрⷭ҇тѐ бж҃е, ✻ показа́вый оу҆чн҃ікѡ́мъ твоѝмъ сла́вꙋ твою̀, ꙗ҆́коже можа́хꙋ: ✻ да возсїѧ́етъ и҆ на́мъ грѣ́шнымъ свѣ́тъ тво́й присносꙋ́щный, мл҃твами бцⷭ҇ы: ✻ свѣтода́вче, сла́ва тебѣ̀. [Єди́ножды.]

НА ꙋ҆́ТРЕНИ.

На Бг҃ъ гдⷭ҇ь: тропа́рь пра́здника, гла́съ з҃:

Преѡбрази́лсѧ є҆сѝ на горѣ̀, хрⷭ҇тѐ бж҃е:

И҆нъ тропа́рь ст҃и́телѧ спꙋрїдѡ́на, гла́съ ѝ:

Правожитїѧ̀ до́брый наста́вниче, ✻ правовѣ́рїѧ и҆ цѣломꙋ́дрїѧ оу҆чт҃лю, ✻ ро́да своегѡ̀ неꙋгаси́мый свѣти́льниче, ✻ патрїа́рхѡвъ се́рбскихъ бл҃гоꙋкраше́нїе, спꙋрїдѡ́не бг҃омꙋ́дре: ✻ бл҃гоисправле́нїемъ твоѝмъ всѐ ѻ҆́чествїе на́ше къ бг҃овѣ́дѣнїю наста́вилъ є҆сѝ, ✻ и҆ свѣ́томъ є҆ѵ҆́льскимъ сїѐ свѣ́тлѡ просвѣти́лъ є҆сѝ: ✻ тѣ́мже, молѝ хрⷭ҇та̀ бг҃а ✻ пребы́ти правовѣ́рнꙋ достоѧ́нїю твоемꙋ̀.

И сада ... Празника, глас исти:

Петру и Јакову и Јовану, * врлим ученицима Својим, Господе, * данас си показао на гори Таворској славу божанственог Твога лика, * јер видеше хаљине Твоје блиставе као светлост, * и лице Твоје *[сјајније]* од сунца, * *[и]* не поднесећ(и) гледање (нетрпивог) Твога сијања, * на земљу попадаше, никако не могућ(и) да гледају; * но, глас који сведочи зачуше с висине: * Ово је Син мој љубљени, * који дође у свет да спасе човека.

На благосиљању хлебова: тропар светитеља, глас 8:*[12]*[13]

Нишки благородни изданак, * и Атонског благокрасног васпитаника; * патријарāха правоверних благоукрашење, * и Цркве Српске добро управљање; * Спиридона светитеља усхвалимо богомудрог, * који се стално моли пред Господом за спасење рода хришћанског, * и за избављење његово од јарма агарјанског. [Двапут.]

И Празника, глас 7:

Преобразио си се на гори, Хрсте Боже, * показав(ши) ученицима Твојим славу Твоју, колико могоше *[да поднесу]*. * Да засија и нама грешнима светлост Твоја вечна, молитвама Богородице; * Светлодаваоче, слава Т(еб)и! [Једном.]

НА ЈУТРЕЊУ.

На **Б**ог (је) Господ ... тропар Празника, глас 7:

Преобразио си се на гори, Хрсте Боже ...

Други тропар светитеља Спиридона, глас 8:*[14]

Правоживља добри наставниче, * правоверја и целомудрености учитељу, * *[на]*рода свога неугасни светилниче, * патријарāха Српских лепо украшење, Спиридоне богомудри; * добрим си управљањем твојим сву отаџбину нашу ка богопознању упутио, * и светлошћу јеванђелском си је сјајно просвет(л)ио; * стога, моли Христа Бога * да о(п)стане правоверно наслеђе твоје.

---

[12]* тропар и кондак састављени 28, а редиговани и преведени на српски 30. јуна 2016. године.

[13]* тропар измењен делимично 29. јула 2021. године да би се избегло трикратно употребљавање речи: са кореном српски.

[14]* настао 20. авг. 2021. г. прерадом општег тропара светитељу.

Сла́ва: тропа́рь ст҃и́телѧ, гла́съ то́йже:

Ни́шское бл҃горо́дное прозѧбе́нїе:

И҆ ны́нѣ, тропа́рь пра́здника.

По а҃-й кадѝсмѣ: сѣда́ленъ, гла́съ г҃:

Сто́лпъ недви́жимый цр҃кве се́рбскїѧ бы́лъ є҆сѝ, ✻ оу҆чи́тель и҆скꙋ́ственный бл҃гочести́ѧ ✻ и҆ раздаѧ́тель некра́домагѡ бога́тства правосла́вїѧ, ✻ ст҃и́телю въ се́рблехъ пе́рвенствꙋющїй, спꙋ́рїдѡ́не всебл҃же́нне: ✻ добродѣ́тельми кра́сными въ житїѝ твое́мъ просїѧ́вый, ✻ и҆ ко хр҃тꙋ̀ бг҃ꙋ въ і҆ера́ршестѣ́мъ собо́рѣ предста́вый: ✻ є҆мꙋ́же моли́сѧ, ст҃е, ✻ ѡ҆ сп҃се́нїи дꙋ́шъ на́шихъ. [Два́жды.]

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ то́йже.

По҃: Красотѣ̀ дв҃ства твоегѡ̀:

Бж҃твенныѧ твоеѧ̀ сла́вы сїѧ́нїе, ✻ ꙗ҆́коже можа́хꙋ, показа́лъ є҆сѝ, ✻ сло́ве бж҃їй, оу҆чникѡ́мъ твои́мъ, ✻ на ѳаворѣ́й горѣ̀ преѡбразꙋ́йсѧ: ✻ и҆́мже спросвѣти́хомсѧ и҆ мы̀ поѧ́щїи тѧ̀, ✻ є҆ди́не неизмѣ́нне и҆ безсме́ртне гдⷭ҇и: ✻ тебѣ́ бо вѣ́рою вопїе́мъ: ✻ сла́ва, хр҃тѐ, цр҃твїю твоемꙋ̀.

По в҃-й кадѝсмѣ: сѣда́ленъ, гла́съ д҃:

Лю́демъ своѝмъ предста́тель ве́лїй ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ, ✻ и҆ мл҃твенникъ въ ско́рбехъ ѡ҆брѣ́тшихъ ѧ҆̀ ѕѣлѡ̀, ✻ ст҃и́телю, ѻ҆́че на́шъ спꙋ́рїдѡ́не: ✻ тѧ́жесть а҆га́рѧнскагѡ порабоще́нїѧ оу҆толѧ́ѧ, ✻ и҆ наде́ждꙋ во свобожде́нїе въ ни́хъ оу҆твержда́ѧ, ✻ и҆ вы́нꙋ ко гдⷭ҇ꙋ молѧ́сѧ ✻ ѡ҆ и҆зба́витисѧ и҆̀мъ ѿ разнообра́зныхъ ѕѡ́лъ. [Два́жды.]

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ то́йже.

По҃: Оу҆диви́сѧ і҆ѡ́сифъ:

На горѣ̀ ѳаворѣ́й преѡбрази́лсѧ є҆сѝ, бж҃е, ✻ посредѝ и҆лїѝ и҆ мѡѷсе́а, премꙋ́дрыхъ, ✻ со і҆а́кѡвомъ и҆ сі́мѡномъ и҆ і҆ѡа́нномъ. ✻ пе́тръ же сы́й тꙋ̀, сїѧ̀ тебѣ̀ гл҃го́лаше: ✻ добро̀ є҆́сть здѣ̀ сотвори́ти трѝ сѣ́ни, ✻ є҆ди́нꙋ мѡѷсе́ю, и҆ є҆ди́нꙋ и҆лїѝ, ✻ и҆ є҆ди́нꙋ тебѣ̀, вл҃цѣ хр҃тѐ. ✻ и҆́же тогда̀ си́мъ свѣ́тъ тво́й возсїѧ́вый, ✻ просвѣтѝ дꙋ́шы на́шѧ.

Слава ... први тропар светитеља, глас исти:

Нишки благородни изданак ...

И сада ... тропар Празника.

По 1. катизми: сједален, глас 3:

Стуб непомер(*љ*)иви Србске цркве си био, * учитељ искус(тве)ни побожности * и раздатељ неукрадивог богатства православља, * светитељу међ' Србљима првенствујући, Спиридоне свеблажени; * који си врлинама красним у животу своме просијао, * и пред Христа Бога у јерарашком сабору стао; * Њему се моли, свети, * за спасење душа наших. [Двапут.]

Слава ... и сада ... Празника, глас исти.
Подобан: Красоти девства Твога ...

Божанствено Твоје славе сијање, * колико могоше *[да поднесу]* показао си * ученицима Својим, Речи Божија, * на Таворској се гори преображавајућ(и); * с њима се *[заједно]* просвет(*л*)исмо и ми који Те *[о]*певамо, * једини неизмењиви и безсмртни Господе, * те Ти *[с]* вером кличемо: * Слава, Христе, Царству Твоме.

По 2. катизми: сједален, глас 4:

Народу своме заступник велики си се јавио, * и молитвеник у невољама које га сналазе веома, * светитељу, оче наш Спиридоне; * тежину агарјанског ропства утољавајућ(и), * и наду у ослобођење међ' њим утврђујућ(и), * и једнако се пред Господом молећ(и) * да се избави од разноликих зала. [Двапут.]

Слава ... и сада ... Празника, глас исти.
Подобан: Задиви се Јосиф ...

На гори Таворској си се преобразио, Боже, * *[показав(ши) се]* између Илије и Мојсеја, премудих, * пред Јаковом, Симоном и Јованом; * а Петар будућ(и) ту, ов*[ак]*о Ти говораше: * Добро *[нам]* је овде *[бити]*, * да начинимо три сенице, * једну Мојсеју, и једну Илији, * и једну Теби, Владико Христе. * Ти који си (њ)им(а) тада светлошћу Својом засијао, * просвет(*л*)и *[и]* душе наше.

Велича́нїе:

Велича́емъ тѧ̀, ст҃и́телю, ✻ бг҃оно́сный ѻ҆ч҃е на́шъ сп҃ѹрїдѡ́не, ✻ патрїа́рше се́рбскїй: ✻ корабле́мъ цр҃кве се́рбскїѧ до́брѣ ѡ҆кормлѧ́ющїй, ✻ и҆ сло́вомъ и҆́стины пра́вѡ пра́вѧщїй.

Ѱало́мъ и҆збра́нный: Ѹ҆слы́шите сїѧ̑ всѝ ꙗ҆зы́цы:

По полѹеле́н: сѣда́ленъ, гла́съ д҃:

Патрїа́рше преѧ̑рый, ✻ сп҃ѹрїдѡ́не, мѹ́же бл҃гоговѣ́йный: ✻ се́рбскагѡ ро́да покрови́телю и҆ ѹ҆ч҃ителю, ✻ бг҃а на землѝ словесы̑ и҆ дѣ̑лы бл҃госла́вѧй, ✻ дне́сь въ цр҃кви пѣ́сненнѡ прославлѧ́емъ тѧ̀, ✻ и҆ на нб҃сѝ созерца́емъ тѧ̀ ꙗ҆́кѡ мл҃твенника на́мъ ✻ и҆ те́пла предста́телѧ ко гдⷭ҇ѹ. [Два́жды.]

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ то́йже.
По҃: Ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ:*[15]

Прїиди́те всѝ бл҃говѣ́рнїи, ✻ пресвѣ́тлое преѡбраже́нїе вл҃чнее дне́съ свѣ́тлѡ попра́здноѹмъ, ✻ и҆ па́мѧть ѹ҆спе́нїѧ і҆ера́рха є҆гѡ̀ сп҃ѹрїдѡ́на вкѹ́пѣ соверши́мъ: ✻ ср҃ца̀ своѧ̑ предѡчи́стивше ✻ ꙗ҆́кѡ да на го́рѹ дѧвѡ́рскѹю ѹ҆́мнѡ взы́демъ, ✻ и҆ нетва́рный свѣ́тъ хр҃то́въ ѹ҆смо́тримъ.

Та́же степе́нна: а҃-й а҆нтїфѡ́нъ д҃-гѡ гла́са.

Прокі́менъ, гла́съ а҃:

Ѹ҆ста̀ моѧ̑ возгл҃го́лютъ преѧ̑рость, ✻ и҆ поѹче́нїе ср҃ца моегѡ̀ ра́зѹмъ.

Сті́хъ: Ѹ҆слы́шите сїѧ̑ всѝ ꙗ҆зы́цы, ✻ внѹши́те всѝ живѹ́щїи по вселе́ннѣй.

Всѧ́кое дыха́нїе:

Ст҃о́е є҆ѵ҃ле́лїе ѿ і҆ѡа́нна, зача́ло л҃ѕ [глава̀ і҃,д҃-ѕ҃і].

---

[15]* моја прерада (проширење) празничног седал(е)на.

Величање:

Величамо те, светитељу, * богоносни оче наш Спиридоне, *патријарше Српски; * јер си брод*[ом]* Цркве Српске добро крманио, * и словом истине прав*[илн]*о управљао.

Псал(а)м изабрани: **П**очујте ово сви народи ...*[16]

По Полијелеју: сједален, глас 4:

Патријарше премудри, * Спиридоне, човече доброверни; * Српског *[на]*рода покровитељу и учитељу, * који си Бога на земљи речима и делима добро славио, * данас те у цркви песмено прослављамо, * и на небесима те созерцавамо као молитвеника нам * и топлог заступника пред Господом. [Двапут.]

Слава ... **и** сада ... Празника, глас исти.
Подобан: **Ј**авио си се ...

Ходите сви благоверни, * да пресветло Преображење Владикино данас светло попразнујемо, * и спомен уснућа јерарха његова Спиридона заједно савршимо; * срца своја предочистив(ши), * како бисмо на гору Таворску умно узишли, * и нетварну светлост Христову сагледали.

Потом степена: 1. антифон 4-ог гласа.

Прокимен, глас 1:

Стих: **У**ста ће моја говорити премудрост, * а поука срца мога разум.*[17]

Стих: **П**очујте ово сви народи, * послушајте сви који живите по васељени.*[18]

Све што дише ...

Св. Јеванђеље од Јована, зач. 36 [глава 10,9-16].

---

[16]* Пс. 48,2.
[17]* Пс. 48,4.
[18]* Пс. 48,2.

По и҃-мъ ѱалмѣ̀: стїхи́ра, гла́съ ѕ҃:

Бж҃твенная бл҃гть ѡ҆сѣня́етъ всечⷭ҇тны́й кївѡ́тъ моще́й тѝ
ст҃е́нныхъ, ✻ преблж҃е́нне спѹ̑рїдѡ́не, патрїа́рше и҆ ѹ҆чⷭ҇телю се́рбскїй: ✻
тѣ́мже и҆ мы̀, дне́съ къ немꙋ̀ собра́вшеся, ✻ и҆ па́мѧтїю пра́здника тѝ въ
дꙋ́сѣ веселѧ́щеся: ✻ ѹ҆тѣше́нїе вѣ́ры ѻ҆би́льнѡ прїе́млемъ ✻ и҆ ра́достїю
первосвⷭ҇ти́тельскагѡ торжества̀ и҆сполнѧ́емся, ✻ просла́вльшемꙋ тѧ̀ хрⷭ҇тꙋ̀
вопїю́ще: ✻ многомл҃тиве, мл҃твами спѹ̑рїдѡ́новыми ✻ поми́лꙋй и҆ сп҃сѝ
на́съ.

Канѡ́нъ пра́здникꙋ, со і҆рмосо́мъ, на и҃ [творе́нїе кѹ́ръ космы̀], гла́съ д҃:*19

Ѝ канѡ́нъ ст҃и́телю спѹ̑рїдѡ́нꙋ, патрїа́рхꙋ се́рбскомꙋ: на д҃, гла́съ ѕ҃,
є҆гѡ́же краегране́сїе [въ тропарѣ́хъ]:

Спѹ̑рїдѡ́на патрїа́рха хва́лимъ.*20

Въ бг҃оро́дичнахъ же: [Творе́нїе:] Зора́стово.

Пѣ́снь а҃. І҆рмо́съ:

Ꙗ҆́кѡ по сꙋ́хꙋ пѣшеше́ствовавъ і҆и҃ль по бе́здне стопа́ми, ✻ гони́теля
фараѡ́на ви́дѧ потопля́ема, ✻ бг҃ꙋ побѣ́днꙋю пѣ́снь пои́мъ, вопїѧ́ше.

Спѹ̑рїдѡ́на ѿ бг҃а и҆збра́ннаго и҆ ѿ люде́й возлю́бленнаго, ✻ хрⷭ҇тѐ, сло́ве
бж҃їй, сло́во мѝ да́рꙋй ✻ воспѣва́ти лѣпо̑бнѡ и҆ досто́йнѡ.

Патрїа́рха четве́ртагѡ, сѐ, начина́ю хвале́нїе, ✻ и҆ сїѐ ѹ҆бо́гое ко творцꙋ̀
всѧ́ческихъ приношꙋ̀ творе́нїе, ✻ да поми́лꙋетъ мѧ̀ хва́лѧща и҆
воспѣва́юща є҆гѡ̀ ѹ҆го́дника.

І҆и҃лю дре́внемꙋ новоподѡ́бныѧ лю́ди сє҆рбскїѧ ✻ жезло́мъ бл҃гоисправле́нїѧ
и҆ бг҃онаставле́нїѧ ✻ на па̑жити присноживѡ́тныѧ возводи́лъ є҆сѝ,
спѹ̑рїдѡ́не тайново́дственне. Бч҃енъ:

Застꙋпле́нїе ѡ҆злобля́емыхъ и҆ ѹ҆тѣше́нїе скорбѧ́щихъ, ✻ вл҃чце
всепѣ́таѧ и҆ всесла́внаѧ, ✻ молѝ сп҃сти́сѧ на́мъ тѧ̀
призыва́ющымъ. Катава́сїа: Ли́цы і҆и҃льтестїи невля́жными стопа́ми:

19* зрѣ́ти въ мине́и подъ дне́шнимъ дне́мъ.

20* акростих састављен и започето писање 17. марта 2016. г. на Чисти четвртак. Акростих делимично измењен 4. авг. 2016. г. због синхронизације с преводом на српски.

По 50-том псалму: стихира, глас 6:

Божанствена благодат осењава свечасни кивот моштију ти свештених, * преблажени Спиридоне, патријарше и учитељу Србски; * стога и ми, данас се пред њим сабрав(ши), * и споменом празника ти у духу се веселећ(и); * утеху вере обилно примамо * и радошћу првосветитељског торжества се испуњавамо, * Христу који те прослави вапијућ(и): * Многомилостиви, молитвама Спиридоновим * помилуј и спаси нас.

Канон Празнику, са ирмосом, на 8 [творење кир Козме], глас 4;*[21]

И канон светитељу Спиридону, патријарху Србском; на 4, глас 6, чији је акростих [у тропарима]:

Спиридона патриј*[а]*рха хвалим*[о]*.

А у богородич(а)нима: [Творење:] Зорастово.

Песма 1. Ирмос:

*[Пре]*пешачив(ши) по дну *[мора]* као по копну стопама, Израил, * гледајућ(и) *[про]*гонитеља Фараона потопљена, клицаше: * Богу појмо победн*[ич]*ку песму.

Спиридона од Бога из(а)браног и од народа љубљеног, * Христе, Речи Божија, реч ми даруј * да опевам као што приличи и достоји.

Патријарха четвртог, ево, отпочињем хваљење, * и ово убогог Творцу свега приносим творење, * да помилује мене који хвалим и опевам Његовог угодника.

Израилу древном новоподобни народ Србски * палицом добре управе и Божанствене наставе * на пашњаке вечноживотне си узводио, Спиридоне тајновод(стве)ни. Богородичан:

Заштито злостављаних и утехо невољних, * Владичице свеопевана и свеславна, * моли да се спасемо ми који Те призивамо.

Катавасија: Зборови Израилски неоквашеним стопама ...

---

[21]* видети у Минејима под данашњим даном.

Пѣснь г҃. Ірмо́съ:

Нѣ́сть ст҃ъ, ꙗ҆́коже ты̀, гдⷭ҇и, бж҃е мо́й, ✻ вознесы́й ро́гъ вѣ́рныхъ твои́хъ, бл҃же, ✻ и҆ ᲂу҆твердивый на́съ на ка́мени и҆сповѣ́данїѧ твоегѡ̀.

Ра́дость всѣ́й се́рбстѣй цр҃кви лѣ́тнѧѧ па́мѧть твоѧ̀ твори́тъ, ст҃и́телю спⷭ҇рїдѡ́не, ✻ наипа́че же патрїа́ршестѣй ла́врѣ пѣ́щьстѣй, ✻ и҆дѣ́же моще́мъ твоѝмъ почи́лъ є҆сѝ.

И҆стиннаго бг҃олю́бїѧ наста́вника, ✻ и҆ ѡ҆ ро́дѣ свое́мъ печа́льника, ✻ спⷭ҇рїдѡ́на, восхва́лимъ, всегда́шнѧго ко гдⷭ҇у на́шегѡ мл҃твенника.

Дѣ́вски не да́лъ є҆сѝ сна̀ ѻ҆чесє́мъ твоѝмъ, ✻ до́ндеже ср҃це твоѐ ѿ стр҃тѣ́й ѡ҆чи́стилъ є҆сѝ, ✻ и҆ всѧ́кꙋю добродѣ́тель до конца̀ соверши́лъ є҆си, спⷭ҇рїдѡ́не бо́дрственне. Бг҃ѻ́ченъ:

О҆ч҃а бл҃говоле́нїѧ сосꙋ́дъ и҆збра́нный бы́вши, ✻ и҆ позна́нїѧ мꙋ́жеска не и҆скꙋси́вши: ✻ є҆го́же родила̀ є҆сѝ безсѣ́менну, мт҃и дв҃о, молѝ ѡ҆ всѣ́хъ на́съ.

Конда́къ пра́здника, гла́съ з҃. Самогла́сенъ:

На горѣ̀ преѡбрази́лсѧ є҆сѝ, ✻ и҆ ꙗ҆́коже вмѣща́хꙋ ᲂу҆ч҃ницы̀ твоѝ, ✻ сла́вꙋ твою̀, хр҃тѐ бж҃е, ви́дѣша: ✻ да є҆гда́ тѧ ᲂу҆зрѧ́тъ распина́ема, ✻ страда́нїе ᲂу҆бѡ ᲂу҆разꙋмѣ́ютъ во́льное, ✻ мі́рови же проповѣ́дѧтъ: ✻ ꙗ҆́кѡ ты̀ є҆сѝ вои́стиннꙋ ѻ҆ч҃ее сїѧ́нїе. І҆́косъ:

Воста́ните, лѣни́вїи, и҆̀же всегда̀ ни́зꙋ пони́кшїи въ зе́млю, дꙋшѝ моеѧ̀ по́мыслы, возми́тесѧ и҆ возвы́ситесѧ на высотꙋ̀ бж҃твеннагѡ восхожде́нїѧ. притеще́мъ къ петрꙋ̀ и҆ къ зеведе́свымъ, и҆ вкꙋ́пѣ со ѻ҆́нѣми давѡ́рскꙋю го́рꙋ дости́гнемъ, да ви́димъ съ ни́ми сла́вꙋ бг҃а на́шегѡ, гла́съ же ᲂу҆слы́шимъ, и҆̀же свы́ше слы́шаша, и҆ проповѣ́даша ѻ҆ч҃ее сїѧ́нїе.

Сѣда́ленъ ст҃и́телѧ спⷭ҇рїдѡ́на, гла́съ д҃:

Ѻ҆де́ждꙋ твою̀ сщ҃е́ннꙋю досто́йнѡ носи́вый, ✻ и҆ ꙗ҆́кѡ свѣ́щникъ присносїѧ́ющь лю́ди твоѧ̀ просвѣти́вый: ✻ ст҃и́телю ѻ҆ч҃е спⷭ҇рїдѡ́не, ✻ молѝ ѡ҆ на́съ сѐ сла́вѧщихъ сщ҃е́ннꙋю и҆ свѣ́тлꙋю тѝ па́мѧть. [Два́жды.] Сла́ва, и҆ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ то́йже. [Зра́тѡвъ]:

Песма 3. Ирмос:

Нема светога, као *[што си]* Ти, Господе Боже мој; * који си узвисио рог верних Твојих, Благи, * и утврдио нас на камену исповедања Твога.

Радост свој Српској цркви годишњи спомен твој чини, светитељу Спиридоне, * а нарочито Патријарш*[ијс]*кој лаври Пећској, * где си моштима својим починуо.

Истинског богољубља наставника, * и за *[на]*род свој брижника, * Спиридона, усхвалимо, свагдашњег пред Господом нашег молитвеника.

Давид(ов)ски ниси дао сна очима твојим, * док *[ни]*си срце своје од страстӣ очистио, * и сваку врлину сасвим усавршио, Спиридоне бод(а)р(ствен)и. Богородичан:

Очева благовољења сасуд из(а)брани бив(ши), * а познања мушког не искусив(ши); * Оног кога си родила безсемено, Мати Дјево, моли за све нас.

Кондак Празника, глас 7. Самогласан:

На гори си се преобразио, * и колико могоше да поднесу, ученици Твоји, * славу Твоју, Христе Боже, видеше; * да би када Те угледају распетог, * *[благо]*вољно страдање *[Твоје]* разумели, * и свету проповедали * да си Ти заиста Очев сјај. Икос:

Устајте лењиви, који сте свагда оборени доле на земљу; *[и]* помисли душе моје, подигните се и узвисите (се) на висину Божанственог усхођења; притецимо Петру и *[синовима]* Заведејевима, и заједно са њима *[на]* Таворску гору дођимо, да видимо са њима славу Бога нашега, и глас *[да]* чујемо, који *[они]* чуше са висине, и проповедаше Очев сјај.

Сједален светитеља Спиридона, глас 4:

Одежду своју свештену достојно носећ(и), * и као свећњак стално сијајућ(и) народ твој обасјавајућ(и); * светитељу оче Спиридоне, * моли за нас који ево славимо свештени и светли ти спомен. [Двапут.]

Слава ... **и** сада ... Празника, глас исти. [Зорастов]:*[22]

---

[22]* првобитни богородичан сједал(е)на у овој варијанти Службе замењен новонаписаним празничним.

Роди́телевъ гла́съ на горѣ̀ дѧвѡ́рстѣй ᲂу҆слы́шасѧ, ✻ зовꙋ́щь тѧ̀ возлю́бленнымъ сн҃омъ ѡ҆ не́мже всѧ̑ бл҃говоли́лъ є҆́сть, ✻ петрꙋ̀ ти во и҆зстꙋпле́нїи гл҃го́лющꙋ, хр҃тѣ̀: ✻ добро̀ є҆́сть на́мъ здѣ̀ бы́ти, гдⷭ҇и, и҆ прѡ́чаѧ.

Пѣ́снь д҃. І҆рмо́съ:

Хр҃то́съ моѧ̀ си́ла, ✻ бг҃ъ и҆ гдⷭ҇ь, ✻ чⷭ҇тна́ѧ цр҃ковь бг҃олѣ́пнѡ поѐтъ взыва́ющи, ✻ ѿ смы́сла чи́ста ѡ҆ гдⷭ҇ѣ пра́зднꙋющи.

Ѻ́сма́нскагѡ наше́ствїѧ и҆ наси́льствїѧ и҆зба́витисѧ на́мъ, ✻ лю́демъ твои́мъ, застꙋпле́нїемъ твои́мъ, ✻ мо́лимъ тѧ̀, всегда̀ моли́сѧ, ✻ ст҃и́телю бг҃овозлю́бленне и҆ къ бг҃ꙋ бл҃гопрїѧ́тне.

Но́ваго спꙋ́рїдѡ́на, веще́ственнагѡ ѕмі́ѧ въ зла́то не претвори́вша, ✻ но мы́сленнагѡ и҆спепели́вша и҆ на мѣ́сто свое̑ посла́вша, ✻ поѐмъ со а҆гг҃лы ꙗ҆́кѡ таи́нника сщ҃е́ннѣйша.

Ѧ҆рхїере́йства са́номъ ѡ҆дѣѧ́всѧ, ✻ цр҃ковь и҆ лю́ди твоѧ̑ вельмѝ ᲂу҆краси́лъ є҆сѝ, ✻ и҆ тече́нїе твое̑ бл҃гополꙋ́чнѡ соверши́лъ є҆сѝ, спꙋ́рїдѡ́не бл҃готекꙋ́щїй. Бч҃енъ:

Ѧ҆рха́гг҃льскагѡ цѣлова́нїѧ не и҆збѣжа́вши, ✻ и҆ ра́дость бл҃говѣ́щенїѧ со смире́нїемъ воспрїѧ́вши, бц҃е дѣ́во, ✻ возра́дꙋй на́съ посѣще́нїемъ и҆ застꙋпле́нїемъ твои́мъ.

Пѣ́снь є҃. І҆рмо́съ:

Бж҃їимъ свѣ́томъ твои́мъ, бл҃же, ✻ ᲂу҆тренюющихъ тѝ дꙋ́шы любо́вїю ѡ҆зарѝ, молю́сѧ, ✻ тѧ̀ вѣ́дѣти, сло́ве бж҃їй, и҆́стиннаго бг҃а, ✻ ѿ мра́ка грѣхо́внагѡ взыва́ющаго.

Пожи́въ бг҃оꙋго́днѡ и҆ правопра́вѧ сло́вомъ и҆́стины, ✻ къ бж҃тв҃єнымъ селе́нїємъ дꙋ́хомъ преста́вилсѧ є҆сѝ, ✻ на́мъ же чⷭ҇тны́ѧ мо́щи твоѧ̑ ѡ҆ста́вилъ є҆сѝ, спꙋ́рїдѡ́не всеѡсщ҃е́нне.

Ѧ҆рхїере́а како́въ на́мъ подоба́ше, ✻ въ тебѣ̀ се́рбскїй ро́дъ, і҆ера́рше спꙋ́рїдѡ́не, и҆мѣ́ѧше: ✻ прⷭ҇бна, неѕло́бива, нескве́рна: ✻ и҆ ѿ грѣ́шникъ ѿлꙋче́на.

Родитељев глас на гори Таворској се зачу, * који Те називаше љубљеним Сином у Коме је *[све]* благоизволео;*[23] * док Ти Петар у усхићењу говораше, Хрсте: * Добро нам је овде бити, Господе, и остало.*[24]

Песма 4. Ирмос:

Христос је моја сила, * Бог и Господ, * часна Црква богољепно поје кличућ(и), * од (раз)ума чиста у Господу празнујућ(и).

Осман*[лиј]*ске најезде и насиља да се избавимо, * ми народ твој, заступањем твојим, * молимо те, вазда моли се, * светитељу од Бога вољени и (к)од Бога добро примљени.

Новог Спиридона, који вештаствену змију у злато није претворио, * н(ег)о мислену испепелио и на место своје послао, * певамо с анђелима као тајника најсвештенијег.

Архијерејства саном оденув(ши) се, * Цркву и народ твој си веома украсио, * и трку си своју добродобитно свршио, Спиридоне доброхитајући.

Богородичан:

Арханђелски поздрав не избегав(ши), * и радост Благовести са смирењем примив(ши), Богородице Дјево, * обрадуј нас похођењем и заступањем Твојим.

Песма 5. Ирмос:

Божијом светлошћу Твојом, Благи, * озари душе оних који Ти јутрњују *[с]* љубављу, молим се, * да *[у]*познају Те*[бе]*, Речи Божија, Бога истинитог, * који дозива из мрака греховног.

П*[р]*оживев(ши) богоугодно и прав*[илн]*о управљајућ(и) речју Истине, * у Божанствена станишта си се духом преставио, * а нама си часне мошти своје оставио, Спиридоне свеосвећени.

Архијереја какав нам треба(ше), * у теби Српски *[на]*род, јерарше Спиридоне, има(ћа)ше: * преподобног, незлобивог, нескверног; * и од грешникā одвојеног.*[25]

---

[23]* ср. Мт. 17,5; Мк. 9,7; Лк. 9,35.
[24]* Мт. 17,4; Мк. 9,5; Лк. 9,33.
[25]* ср. Јевр. 7,26.

Трꙋдолю́бнѣ рабо́таѧ хрⷭ҇тꙋ̀ бг҃ꙋ, ✻ ввѣ́ренный тѝ тала́нтъ преꙋмно́жилъ є҆сѝ: ✻ ѿонꙋ́дꙋже и҆ гла́съ зовꙋ́щь тѧ̀ въ ра́дость вл҃ки твоегѡ̀ ✻ ᲂу҆слы́шалъ є҆сѝ, спꙋ́рїдѡне бг҃ора́дованне. Бч҃енъ:

Свѣ́томъ бж҃твеннымъ ѡ҆зари́ мѧ, дв҃о пречⷭ҇таѧ, ✻ стрⷭ҇тѣ́й мои́хъ тьмꙋ̀ разгонѧ́щи, ✻ и҆ грѣ́хъ мои́хъ ѡ҆мраче́нїе просвѣща́ющи.

Пѣ́снь ѕ҃. І҆рмо́съ:

Житє́йское мо́ре, воздвиза́емое ✻ зрѧ̀ напа́стей бꙋ́рею, ✻ къ ти́хомꙋ приста́нищꙋ твоемꙋ̀ ✻ притє́къ, вопїю́ ти: ✻ возведѝ ѿ тлѝ живо́тъ мо́й, ✻ многомл҃тиве.

Ра́достїю неизречє́нною ср҃ца̀ людє́й твои́хъ, ѻ҆́че, и҆спо́лнилъ є҆сѝ, ✻ и҆ надъ всѣ́ми бг҃а правожитїе́мъ твои́мъ возвесели́лъ є҆сѝ, ✻ и҆ томꙋ̀ ꙗ҆́кѡ па́стырь добропа́ствительный бл҃гоꙋгоди́лъ є҆сѝ.

І҆и҃лѧ но́вагѡ патрїа́рхъ дре́вним подо́бенъ, ✻ ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ, ст҃и́телю ѻ҆́че спꙋ́рїдѡне, ✻ но и҆ но́выѧ бл҃ги сосꙋ́дъ и҆спо́ленъ и҆ бл҃гопотре́бенъ.

Ѧ҆рхїере́йскихъ прⷭ҇тѡ́лъ се́рбскихъ ꙗ҆́сное ᲂу҆краше́нїе, ✻ и҆ патрїа́ршескїѧ ла́вры пе́щьскїѧ недрема́нное наблюде́нїе, ✻ спꙋ́рїдѡна похва́лимъ, земли̑ се́рбскїѧ ᲂу҆твержде́нїе. Бч҃енъ:

Тѧготꙋ̀ ѕлы́хъ дне́й ѡ҆блегчѝ на́мъ, престⷭ҇а́ѧ дв҃о: ✻ и҆ ᲂу҆крѣпѝ, на́съ ᲂу҆нива́ющихъ, си́лою твое́ю, ✻ безболѣ́зненнѡ хрⷭ҇та̀ бг҃а на́мъ ро́ждшаѧ.

Конда́къ ст҃и́телѧ спꙋ́рїдѡна, гла́съ и҃:

Первост҃и́телѧ тѧ̀ и҆зрѧ́дна почита́емъ, ѻ҆́че спꙋ́рїдѡне, ✻ и҆мꙋ́ща дерзнове́нїе ко гдⷭ҇ꙋ ѡ҆ є҆́же моли́тисѧ ѡ҆ ро́дѣ свое́мъ и҆ цр҃кви. ✻ Ѿтѣ́мже, молѧ́сѧ не преста́й ✻ ѡ҆ и҆̀хже пе́клсѧ є҆сѝ ᲂу҆се́рдным па́стырствованїемъ твои́мъ, ✻ ꙗ҆́кѡ да всегда̀ вопїе́мъ тѝ: ✻ Ра́дꙋйсѧ, патрїа́рше на́шъ ст҃ѣ́йшїй. І҆́косъ:

Трудољубиво радећ(и) Христу Богу, * поверени ти таланат си преумножио; * и стога си и глас који те зове у радост Господ(ар)а твога * (за)чуо, Спиридоне богорадовани. Богородичан:

Светлошћу божанственом озари ме, Дјево пречиста, * страстӣ мојих таму разгонећ(и), * и грех(ов)ā мојих *[п]*омрачење просветљујућ(и).

Песма 6. Ирмос:

Животно море гледајућ(и) * узбуркано буром напасти, * *[к]* тихом пристаништу Твоме * притекох, и вапијем Ти: * Уздигни из трулеж(ност)и живот мој, * Многомилостиви.

Радошћу неизрецивом си срца народа твога, оче, испунио, * и над свима (си) Бога правоживљем твојим развеселио, * и Њему (си) као пастир добропаствени благоугодио.

Израила новога патријарх древнима подобан, * показао си се, светитељу оче Спиридоне, * но и нове благодати сасуд испуњен и користан.

Јасно архијерејских престолā Српских украшење, * и Патријарш*[ијс]*ке лавре Пећске недремљиво надзирање, * Спиридона похвалимо, земље Српске утврђење. Богородичан:

Тежину злих дана олакшај нам, Пресвета Дјево; * и укрепи, нас клонуле, силом Твојом, * Ти која нам Христа Бога безболно роди.

Кондак светитеља Спиридона, глас 8:*[26]

Првосветитеља изврсна поштујемо те*[бе]*, оче Спиридоне, * јер имаш смелост пред Господом * да се молиш за *[на]*род свој и Цркву. * Стога, да се молиш не престај * за оне за које си се старао усрдним пастирство(вање)м твојим, * да би ти свагда клицали: * **Р**адуј се, патријарше наш најсветији. Икос:

---

[26]* кондаку 20. јула 2021. г. додат акатистни завршетак и промењен глас.

Пл҃ѡвъ чⷭ҇тны́й преѐмниче, ✻ ѻ҆ч҃е ст҃и́телю спꙋрїдѡ́не, ✻ се́рбскїѧ цр҃кве первопрⷭ҇то́льниче: ✻ ми́ра свѣтлѣ́йшїй свѣти́льниче, ✻ и҆ правосла́вїѧ неѿстꙋ́пный побо́рниче: ✻ бл҃гочⷭ҇тїѧ смире́нный подви́жниче, ✻ и҆ цѣломꙋ́дрїѧ крѣ́пкїй ѻ҆рꙋ́жниче: ✻ наставле́ньми свои́ми ве́сь ро́дъ се́рбскїй въ пра́вѣй вѣ́рѣ ᲂу҆твердѝвый, ✻ и҆ къ цр҃твїю нб҃номꙋ того̀ ѡ҆корми́вый: ✻ ѿ хрⷭ҇та̀ бг҃а просла́вленъ бы́лъ є҆сѝ, ✻ и҆ досто́йный наслѣ́дникъ ст҃а́гѡ са́ввы ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ. тѣ́мже, со ᲂу҆мили́ннїемъ сицева́ѧ вопїе́мъ тѝ: ✻ Ра́дꙋйсѧ, рожде́нагѡ ні́ша бл҃горо́дное процвѣте́нїе: ✻ ра́дꙋйсѧ, а҆дѡ́нскїѧ горы̀ бл҃говоспита́нїе. ✻ Ра́дꙋйсѧ, кесаропо́лѧ бл҃гоꙋдобре́нїе: ✻ ра́дꙋйсѧ, ме́льника бл҃гопѣ́нїе. ✻ Ра́дꙋйсѧ, пе́щьскїѧ патрїа́рхїи и҆звѣ́стное хране́нїе: ✻ ра́дꙋйсѧ, цр҃кве се́рбскїѧ бл҃гостоѧ́нїе. ✻ Ра́дꙋйсѧ, до́ма сп҃сова недрема́нное наблюде́нїе: ✻ ра́дꙋйсѧ, цр҃квей бж҃їихъ непреста́нное хвале́нїе. ✻ Ра́дꙋйсѧ, сквозѣ̀ бꙋ́ри а҆гарѧ́нскїѧ хꙋдо́жное ѡ҆кормле́нїе: ✻ ра́дꙋйсѧ, ко сп҃си́тельномꙋ приста́ницꙋ пра́вильное провожде́нїе. ✻ Ра́дꙋйсѧ, правосла́вїѧ неразрꙋши́мое ᲂу҆твержде́нїе: ✻ ра́дꙋйсѧ, бл҃гочⷭ҇тїѧ пресла́вное возвыше́нїе. ✻ [Лю́дїе:]

Ра́дꙋйсѧ, патрїа́рше на́шъ ст҃ѣ́йшїй.

Сѵнаѯа́рь.

Мца̑ а҆́вгꙋста, въ а҃і-й де́нь
[Мца̑ і҆ꙋ́нїа, въ ѕ҃і-й де́нь]:

совершаемъ па́мѧть и҆̀же во ст҃ы́хъ ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ спꙋрїдѡ́на,
четве́ртагѡ патрїа́рха се́рбскагѡ.

Ст҃їхѝ:

Четве́ртагѡ патрїа́рха се́рблемъ и҆ примо́рїю,
гдⷭ҇и́на и҆ ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ спꙋрїдѡ́на,
па́мѧть совершаю́ще
и҆ пра́здниство є҆мꙋ̀ пра́здноꙋюще:
хрⷭ҇та̀ бг҃а бл҃годари́мъ,
па́стырѧ на́мъ и҆ ᲂу҆чⷭ҇телѧ того̀,
промышлѧ́ѧ ѡ҆ лю́дехъ свои́хъ,
во бре́менное вре́мѧ дарова̀.

Апостолā часни прејемниче, * оче светитељу Спиридоне, * Србске цркве првопрестолниче; * света најсветлији светилниче, * и православља неодступни поборниче; * побожности смирени подвижниче, * и целомудрености моћни оружниче; * који си наставама својим сав *[на]*род Србски у правој вери утврдио, * и ка Царству небеском га окрм(ан)ио; * од Христа Бога прослављен био, * и достојни се наследник светог Саве јавио. * Стога, с умилењем ов(ак)о ти кличемо: * Радуј се, родног Ниша благородно процветање; * радуј се, Атонске горе добро васпитање. * Радуј се, Цесаропоља добро улепшање; * радуј се, Мелника благопојање. * Радуј се, Пећске патријаршије сигурно чување; * радуј се, Цркве Србске добро стајање. * Радуј се, дома Спасовог*[27] недрем*(ль)*иво стражење; * радуј се, цркви Божијих непрестано хваљење. * Радуј се, кроз буре агарјанске вешто крмањење; * радуј се, к(а) спасительном пристаништу правилно *[с]*провођење. * Радуј се, православља неразрушиво утврђење; * радуј се, побожности преславно узвишење. * [Народ:]

Радуј се, патријарше наш најсветији.

Синаксар.

Месеца августа, у 11. дан

[Месеца јуна, у 16. дан]:

вршимо спомен међу светима оца нашег Спиридона, четвртог патријарха Србског.

Стихови:

Четвртог патријарха Србљима и Приморју,
господина и оца нашег Спиридона,
спомен савршавајућ(и)
и празништво му празнујућ(и);
Христу Богу благодаримо,
који нам га за пастира и учитеља,
промишљајућ(и) о народу Своме,
у бременито време дарова.

---

[27]* Пећска патријаршија се назива и Домом Спасовим.

Ст҃ѣйшїй ста́рецъ, патрїа́рхъ се́рбскїй є҆фре́мъ, оу҆жѐ бы́въ въ масти́тыхъ лѣ́тѣхъ и҆ слѧца́емь ѿ а҆рхїпа́стырскихъ предпрїѧ́тїй, ѿ вѣ́къ же вельмѝ любѧ̀ пꙋсты́нническое и҆ тихова́тельное житїѐ не́жели мїрскꙋ́ю сла́вꙋ и҆ патрїа́ршествїе, оу҆молѝ ѧ҆т҃п-гѡ го́да собра́вшїйсѧ собо́ръ се́рбскихъ вла́стелей и҆ а҆рхїере́й разрѣши́ти є҆го̀ патрїа́ршескїѧ слꙋ́жбы. кнѧ́зь ла́зарь и҆ прѡ́чаѧ се́рбскаѧ госпѡда̀ собо́ра молѧ́хꙋ возлю́бленнаго ѻ҆ц҃а̀ и҆ патрїа́рха є҆фре́ма не ѡ҆ставлѧ́тисѧ патрїа́ршескагѡ тро́на, но ѻ҆́нъ пребы́сть непоколеби́мь во свое́мъ намѣ́ренїи, и҆ наслѣ́дника себѣ̀ предложѝ сего̀ спꙋ́рїдѡ́на, и҆́же и҆ бѣ̀ пото́мъ и҆збра́нъ четве́ртымъ патрїа́рхомъ се́рбскимъ.

По нѣ́которыхъ даѧ́нїихъ патрїа́рхъ спꙋ́рїдѡ́нъ бѣ̀ властели́нскагѡ происхожде́нїѧ и҆ рожде́нїемъ ѿ цр҃кагѡ гра́да ні́ша, пре́жде же патрїа́ршескагѡ и҆збра́нїѧ бѣ̀ собра́тъ пантелеймоновскагѡ монастырѧ̀ на горѣ̀ а҆ѳѡ́нстѣй, є҆п҃копъ въ кесаропо́лѣ и҆ митрополі́тъ въ ме́льницѣ.

Ꙗ҆́кѡ патрїа́рхъ, спꙋ́рїдѡ́нъ во все́мъ споспѣ́шествоваше бл҃гочести́вомꙋ кнѧ́зю ла́зарю, и҆ мꙋ́дрѣ и҆справлѧ́ше се́рбскꙋю цр҃ковь во ѕѣлѡ̀ тѧ́жкаѧ времена̀, при постоѧ́нныхъ нахожде́нїй а҆га́рѧнѡвъ и҆ пре́жде ко́совскїѧ бра́ни, ꙗ҆́же сбы́стсѧ въ де́нь ст҃а́гѡ мч҃ника ві́та, є҃і-гѡ і҆ꙋ́нїа ѧ҆т҃п҃д-гѡ го́да. По наро́днѣмъ преда́нїи ѻ҆́нъ пре́жде са́мыѧ бра́ни прича́стилъ кнѧ́зѧ ла́зарѧ и҆ є҆гѡ̀ во́инство въ цр҃кви оу҆сѣкнове́нїѧ главы̀ ст҃а́гѡ і҆ѡа́нна кр҃ти́телѧ въ самоде́ржѣ [не дале́че ѿ вꙋчите́рна].

По ко́совстѣй бра́ни ѻ҆́нъ жи́лъ немно́гѡ бо́льше два̀ мѣ҃сѧца, и҆ оу҆поко́илсѧ а҃і-гѡ а҆́вгꙋста ѧ҆т҃п҃д-гѡ го́да. надгро́баѧ стѣна̀ и҆ ра́ка ст҃ы́хъ моще́й є҆гѡ̀ нахо́дитсѧ въ цр҃кви ст҃а́гѡ димі́трїа, во хра́мѣ доба́вленнѣмъ при сѣ́вернѣй странѣ̀ среди́шныѧ цр҃кве пе́щьскїѧ патрїа́рхїи. фре́ска є҆гѡ̀ нахо́дитсѧ въ пе́щьстѣй па́пертѣ, и҆ происхо́дитъ ѿ вре́мене ст҃а́гѡ патрїа́рха мака́рїа [соко́ловича].

Тогѡ̀ ст҃ы́ми мл҃твами, гдⷭ҇и і҆и҃се хр҃тѐ, бж҃е на́шъ, поми́лꙋй и҆ сп҃сѝ на́съ. А҆ми́нь.

Најсветији старац, патријарх Српски Јефрем, будући већ у поодмаклим годинама и уморан од архипастирских прегнућā, а одувек већма љубећи пустињачко и тиховатељно живљење него ли светску славу и патријарховање, умоли 1380. године сабрани сабор Српске властеле и архијерејā да га разреши патријарашке службе. Кнез Лазар и остала Српска господа мољаху вољеног оца и патријарха Јефрема да не напушта патријарашки трон, но он остаде непоколебив у својој намери, и за свог наследника предложи овог Спиридона, који би потом и изабран за четвртог патријарха Српског.

По неким подацима патријарх Спиридон је био властелинског порекла и родом из царског града Ниша, а пре избора за патријарха био је сабрат Пантелејмонов(ск)ог манастира на гори Атонској, епископ у Кесаропољу и митрополит у Мелнику.

Као патријарх, Спиридон је у свему помагао благочестивом кнезу Лазару, и мудро управљао Српском Црквом у врло тешка времена, при сталним најездама Агарјанā и пред Косовску битку, која се одиграла на дан светог мученика Вида, 15. јуна 1389. године. Према народном предању он је пре саме битке причестио кнеза Лазара и његову војску у цркви Усековања главе светог Јована крститеља у Самодрежи (недалеко од Вучитрна).

После Косовске битке живео је нешто мало више од два месеца, и упокојио се 11. августа 1389. године. Надгробна плоча и гробница његових светих моштију налази се у цркви светог Димитрија, у храму призиданом уз северну страну средишње цркве Пећске патријаршије. Фреска његова налази се у Пећској припрати, и потиче из времена светог патријарха Макарија (Соколовића).

Његовим светим молитвама, Господе Исусе Христе, Боже наш, помилуј и спаси нас. **А**мин.

Пѣ́снь ѕ҃. І҆рмо́съ:

Росода́тельнꙋ оу҆́бѡ пѣ́щь ✻ содѣ́ла а҆́гг҃лъ преподѡ́бнымъ ѻ҆трокѡ́мъ, ✻ халде́и же ѡ҆палѧ́ющее велѣ́нїе бж҃їе, ✻ мꙋчи́телѧ оу҆вѣ́щѧ вопи́ти: ✻ блгⷭ҇вѐнъ є҆сѝ, бж҃е ѻ҆тє́цъ на́шихъ.

Ро́дꙋ твоемꙋ̀ се́рбскомꙋ прискорбномꙋ, ст҃е, ✻ мл҃твенникъ предъ бг҃омъ є҆сѝ бл҃гопрїе́мнѣйшїй, вы́нꙋ зовꙋ́щїй: ✻ блгⷭ҇вѐнъ є҆сѝ, бж҃е ѻ҆тє́цъ на́шихъ.

Хрⷭ҇то́ва достоѧ́нїѧ бы́лъ є҆сѝ, ѻ҆́че, па́стырь до́брый и҆ оу҆́чтель бг҃омꙋ́дрый, ✻ и҆ наста́вникъ ко хрⷭ҇тꙋ̀ возводѧ́щїй и҆ пѣ́ти на́съ наꙋча́ющїй: ✻ блгⷭ҇вѐнъ є҆сѝ, бж҃е ѻ҆тє́цъ на́шихъ.

Ѧ҆гг҃льское житїѐ возлюби́въ, прⷭ҇бне, ✻ бл҃горо́дїе и҆ всѧ̑ мїрскаѧ̑ ѡ҆ста́вилъ є҆сѝ, ✻ и҆ го́рꙋ а҆дѡ́нскꙋю пости́глъ є҆сѝ, зовы́й: ✻ блгⷭ҇вѐнъ є҆сѝ, бж҃е ѻ҆тє́цъ на́шихъ. Бч҃енъ:

Ѡ҆ставле́нїѧ грѣхѡ́въ и҆ предстоѧ́нїѧ ѡ҆деснꙋ́ю ст҃а твоегѡ̀: ✻ сподо́би на́съ, прест҃а́ѧ дв҃о, предста́тельствомъ твои́мъ, вопїю́щихъ тѝ: ✻ блгⷭ҇вѐна є҆сѝ, мт҃и бг҃а на́шегѡ.

Пѣ́снь и҃. І҆рмо́съ:

И҆зъ пла́мене преподѡ́бнымъ ро́сꙋ и҆сточи́лъ є҆сѝ, ✻ и҆ прⷭ҇внагѡ жє́ртвꙋ водо́ю попали́лъ є҆сѝ: ✻ всѧ̑ бо твори́ши, хрⷭ҇тѐ, ✻ то́кмѡ є҆́же хотѣ́ти, ✻ тѧ̀ превозно́симъ во всѧ̑ вѣ́ки.

Хрⷭ҇тоимени́тыхъ люде́й се́рбскихъ ди́вный первосвⷯ҇ти́тель, ✻ и҆ сщ҃е́ннагѡ собо́ра цр҃кве и҆́хъ мꙋ́дрый предстоѧ́тель, ✻ бы́лъ є҆сѝ, і҆ера́рше спꙋ́рїдѡне, наꙋча́ѧй всѣ́хъ вопи́ти: ✻ хрⷭ҇тѐ бж҃е, тѧ̀ превозно́симъ во всѧ̑ вѣ́ки.

Великоимени́таѧ пе́щьскаѧ патрїа́рхїа тобо́ю весели́тсѧ, ст҃и́телю спꙋ́рїдѡне, ✻ и҆ моще́мъ твои́мъ хва́литсѧ, всера́достнѣ вопїю́щи: ✻ хрⷭ҇тѐ вл҃ко, тѧ̀ превозно́симъ во всѧ̑ вѣ́ки.

Ѧ҆гг҃льскомꙋ ра́внагѡ къ бг҃ꙋ предстоѧ́нїѧ ✻ и҆ бл҃ги́хъ ра̑бъ сопричастїѧ̑ сподо́бился є҆сѝ, ѻ҆́че спꙋ́рїдѡне, ✻ оу҆слы́шавшыхъ гла́съ бг҃озва́нїѧ и҆ бл҃года́рнѣ вопїю́щихъ: ✻ хрⷭ҇тѐ гдⷭ҇и, тѧ̀ превозно́симъ во всѧ̑ вѣ́ки. Бч҃енъ:

Песма 7. Ирмос:

Анђео учини да *[усијана]* пећ * ороси свете младићe, * а заповест Божија која *[с]*пали Хајдејце, * мучитеља убеди да *[с њима]* кличе: * Благословен *[је]*си, Боже отаца наших.

Роду твоме Србском невољном, свети, * молитвеник пред Богом си најбоље примљени, који стално узвикује: * Благословен *[је]*си, Боже отаца наших.

Христовог наслеђа био си, оче, пастир добри и учитељ богомудри, * и наставник који нас узводи ка Христу и учи да певамо: * Благословен *[је]*си, Боже отаца наших.

Анђелско живљење заволев(ши), преподобни, * племство и све светско си оставио, * и у гору Атонску си стигао, узвикујућ(и): * Благословен *[је]*си, Боже отаца наших. Богородичан:

Опроштења грех(ов)ā и стајања здесна Сина Твога; * удостој, Пресвета Дјево, заступништвом Твојим, нас који Ти кличемо: * Благословена *[је]*си, Мајко Бога нашег.

Песма 8. Ирмос:

Из пламена си светима росу источио, * и жртву (си) праведникову *[с]* водом спалио; * јер све што хоћеш, Христе, *[Ти]* чиниш; * Тебе преузносимо у све век(ов)е.

Христоименитог народа Србског дивни првосветитељ, * и свештеног сабора Цркве његове мудри предстојатељ, * био си, јерарше Спиридоне, учећ(и) све да кличу: * Христе Боже, Тебе преузносимо у све векове.

Великоименита Пећска Патријаршија тобом се весели, светитељу Спиридоне, * и моштима (се) твојим хвали, сверадосно кличућ(и): * Христе Владико, Тебе преузносимо у све векове.

Анђелском равног стајања пред Богом * и заједнице добрих слугу удостојио си се, оче Спиридоне, * који чуше глас богозвања и благодарно кличу: * Христе Господе, Тебе преузносимо у све векове. Богородичан:

Вѣ́чце наста́внице, возста́ви попо́лзшагося мѧ̀ въ многообра̑знаѧ согрѣшє́нїѧ, ✻ и҆ наста́ви на пꙋ́ть и҆справле́нїѧ, ✻ ко́рмчїю гдⷭ҇а ро́ждшаѧ, ✻ є҆го́же превозно́симъ во всѧ̑ вѣ́ки.

Пѣ́снь д҃. І҆рмо́съ:

Бг҃а чл҃вѣ́кѡмъ невозмо́жнѡ ви́дѣти, ✻ на него́же не смѣ́ютъ чи́ни а҆гг҃льстїи взира́ти: ✻ тобо́ю бо, всечⷭ҇таѧ, ꙗ҆ви́сѧ чл҃вѣ́кѡмъ сло́во воплоще́нно, ✻ є҆го́же велича́юще, съ нб҃ными вѡ́и, тѧ̀ ᲂу҆блѫжа́емъ.

Ли́къ ст҃и́тельскїй на нб҃сѝ торжествꙋ́ющїй, ✻ и҆ ро́дъ се́рбскїй на землѝ воюющїй: ✻ во є҆ди́но совокꙋпи́лъ є҆сѝ, спꙋ́рїдѡ́не сла́вне, ✻ въ де́нь па́мѧти твоеѧ̀ вкꙋ́пѣ пра́зднꙋющыѧ.

Ѝстиннагѡ бл҃гочⷭ҇тїѧ рачи́тели и҆ ро́да своегѡ̀ люби́тели: ✻ прїиди́те, восхва́лимъ бг҃олюбе́знаго спꙋ́рїдѡ́на, ✻ ѻ҆бразе́цъ правовѣ́рїѧ и҆ степе́нь бл҃горо́дїѧ.

Мл҃твенными ᲂу҆се́рдїемъ и҆ ѻ҆́ческимъ попече́нїемъ, ✻ ввѣ́ренное тѝ ста́до ꙗ҆́кѡ па́стырь до́брый ᲂу҆па́слъ є҆сѝ: ✻ и҆ преда́нными тѝ достоѧ́нїемъ ꙗ҆́кѡ строи́тель вѣ́рный и҆справлѧ́лъ є҆сѝ. Бч҃енъ:

Ѻ҆блаче ле́гкїй носѧ́й пребж҃твеннаго, ✻ є҆го́же прови́дѣ прⷪ҇ро́къ и҆са́їа прособра́знѣ: ✻ дѣ́во всенепоро́чнаѧ, ѿженѝ ѻ҆́блакъ тѧ́жкихъ мы́слей мои́хъ, ✻ и҆ разведрѝ ѻ҆каѧ́ннѣй дꙋшѝ моє́й.

Свѣти́ленъ:

Свѣти́льника свѣтоза́рнѣйшаго, ✻ и҆ па́че сл҃нечныхъ лꙋ́чь свѣтлѣ́йшаго: ✻ невеще́ственнымъ свѣ́томъ возсїѧ́вшаго, ✻ и҆ всѧ̑ страны̑ се́рбскїѧ и҆́мже просвѣти́вшаго, ✻ спꙋ́рїдѡ́на первост҃и́телѧ и҆ просвѣти́телѧ на́шего, ✻ всѝ дне́сь восхва́лимъ, ѿ! празднолю́бцы. Сла́ва:

Ст҃и́телѧ спꙋ́рїдѡ́на ст҃агѡ ✻ свѣ́тлꙋю па́мѧть пра́зднꙋюще, ✻ ᲂу҆ свѣтода́телѧ, гдⷭ҇а, и҆́щемъ: ✻ присноребыва́ющагѡ свѣ́та ѡ҆мрачє́нными душа́мъ, ✻ и҆ ѡ҆блегче́нїѧ тр҃ꙋ́дными тѣлесе́мъ на́шымъ.

И҆ ны́нѣ, пра́здника:

Владичице наставнице, *[поново]* подигни ме*[не]* (по)склизнулог у многовидна сагрешења, * и упути на пут исправљања, * Ти која роди крманоша Господа, * Кога преузносимо у све векове.

Песма 9. Ирмос:

Бога је људима немогуће видети, * и нањ не смеју *[ни]* чинови анђелски (по)гледати; * а Тобом, Свечиста, јави се људима Логос оваплоћени; * Њега величајућ(и), *[ми]* Те с небеским војскама, славимо *[као]* блажену.

Лик светитељски на небесима свечано славећ(и), * и *[на]*род Српски на земљи војујућ(и); * у једно си сабрао, Спиридоне славни, * да у дан спомена твога заједно празнују.

Истинске побожности желатељи и рода свога љубитељи; * ходите, усхвалимо богољубљеног Спиридона, * образац правоверја и степен благородства.

Молитвеним усрђем и очинским старањем, * поверено ти стадо си као пастир добри напасао; * и преданим ти наслеђем (си) као пристав верни управљао. Богородичан:

Облаче лаки који носи*[ш]* Надбожанственог, * кога предвиде пророк Исаија у праобразу; * Дјево свенепорочна, одагнај облак тешких мисли мојих, * и разведри кукавној души мојој.

Светилан:

Светилника најсветлозарнијег, * и од сунчевих зрака сјајнијег; * невештаственом светлошћу просијалог, * и све стране Српске њоме обасјалог; * Спиридона првосветитеља и просветитеља нашег, * сви данас усхвалимо, о! празникољубци. Слава ...

Светитеља Спиридона светога * светли спомен празнијућ(и), * у Светлодавца, Господа, иштемо: * вечноо(п)стајуће светлости *[п]*омраченим душама, * и олакшања̂ уморним телима нашим.

И сада ... Празника:

Свѣ́те неизмѣ́нный, сло́ве, ✻ свѣ́та ѻ҆ц҃а̀ нерожде́нна: ✻ въ ѩ҆вле́ннѣмъ свѣ́тѣ твое́мъ, ✻ дне́сь на ѧ҆вѡ́рѣ свѣ́тъ ви́дѣхомъ ѻ҆ц҃а̀, ✻ свѣ́тъ и҆ дх҃а, ✻ свѣ́томъ наставля́юща всю̀ тва́рь.

[И҆лѝ: бч҃енъ:

Бл҃ще, вѣ́рныхъ пѣ́нїе и҆ прв҃ныхъ хвале́нїе: ✻ правосла́вныхъ ᲂу҆твержде́нїе и҆ сꙋ́щихъ во тьмѣ̀ просвѣще́нїе: ✻ хра́ме прест҃ы́й и҆ бж҃їй раю̀: ✻ преблг҃ве́ннаѧ мр҃і́е, моли́сѧ ✻ ѡ҆ сла́вѧщихъ тѧ̀, и҆́стиннꙋю бц҃ꙋ.]

На хвали́техъ: стїхи́ры, на ѕ҃: пра́зника г҃, гла́съ в҃.

По҃: Д҆о́ме є҆ѵфра́ѳовъ:

На горѣ̀ ѧ҆вѡ́рстѣй ✻ тр҃цы сла́ва ѩ҆́вѣ позна́сѧ: ✻ тебѣ̀ преѡбразꙋ́ющꙋсѧ, ✻ сп҃се мо́й преблг҃і́й.

Ѻ҆́блакъ свѣ́телъ ✻ ѩ҆́снѡ простре́сѧ ✻ въ преѡбраже́нїи, ✻ ᲂу҆дивѝ бж҃ѣ́твенныхъ ᲂу҆ч҃ни́къ ве́рхъ.

И҆лїа̀ съ мѡѷсе́омъ ✻ предста́ша тебѣ̀, сло́ве, въ преѡбраже́нїи, ✻ ѻ҆ц҃ъ и҆же свидѣ́тельствоваше, ✻ съ нб҃сѐ вѣща́ѧ.

И҆ ст҃и́телѧ г҃, гла́съ и҃:

Ѡ҆! пречт҃ны́й и҆ достосла́вный ѻ҆ч҃е на́шъ спꙋрїдѡ́не, ✻ первост҃и́телю и҆ патрїа́рше се́рбскїй: ✻ врꙋче́нный тѝ тала́нтъ ᲂу҆мно́живый, ✻ ра́дости вл҃ки твоегѡ̀ сподо́билсѧ є҆сѝ: ✻ и҆ ны́нѣ предстоѧ̀ є҆мꙋ̀ ✻ въ ли́цѣхъ просла́вленныхъ ст҃и́телей, ✻ сїѧ́еши ѩ҆́кѡ а҆дама́нтъ ѡ҆блиста́нный бж҃ѣ́твеннымъ сїѧ́нїемъ. ✻ тѣ́мже, вѣ́рою и҆ любо́вїю пресвѣ́тлꙋю тѝ па́мѧть сла́вѧще: ✻ хр҃та̀ бг҃а велича́емъ, ✻ просла́вльшаго ᲂу҆го́дники своѧ̀.

Бл҃гі́й ра́бе и҆ вѣ́рный, спꙋрїдѡ́не трбл҃же́нный, ✻ и҆зрѧ́дный дѣ́лателю вїногра́да хр҃то́ва: ✻ ты̀ тѧготꙋ̀ ѕлы́хъ дне́й трꙋдолю́бнѣ поне́слъ є҆сѝ, ✻ и҆ ѩ҆́кѡ до́брый и҆ мꙋ́дрый домострои́тель ✻ ввѣ́ренное тѝ дѣ́ло со́вѣстнѡ соверши́лъ є҆сѝ. ✻ тѣ́мже и҆ двє́ри небє́сныѧ ле́гкѡ ѿверзо́шасѧ тебѣ̀, ✻ и҆ ст҃ы́хъ вселє́нїѧ ве́селѡ прїѧ́ша тѧ̀: ✻ въ та́мошнѣй ра́дости всегда̀ пребыва́ѧ, ✻ со всѣ́ми ни́ми вы́нꙋ моли́сѧ: ✻ и҆ на́съ гдⷭ҇ꙋ, во ѻ҆ч҃єскаѧ своѧ̀ ѻ҆бѧ́тїѧ, ✻ приспѣ́вшꙋ вре́мени, прїѧ́ти.

Светлости неизмењива, Речи, * Светлости Оца нерођеног; * у јављеној светлости Твојој, * данас на Тавору видесмо: светлост Оца, * и светлост Духа, * који светлошћу води сву творевину.

[Или: богородичан:

Владичице, верних певање и праведних хваљење; * православних утврђење и оних у тами просветлење; * храме пресвети и Божији рају; * преблагословена Маријо, моли се * за оне који славе Тебе, истиниту Богородицу.]

На Хвалите ... стихире, на 6: Празника 3, глас 2.
Подобан: Доме Еуфратов ...

На гори Таворској * слава Тројице се јавно обзнани; * док си се Ти преображавао, * Спасе мој преблаги.

Облак светли * сјајно се простре * приликом Преображења, * *[и]* задиви врх божанствених ученика.

Илија и Мојсеј * стадоше п*[о]*ред Тебе, Речи, приликом Преображења; * а Отац сведочаше, * с неб(ес)а *[се]* јављајућ(и).

И светитеља 3, глас 8:

О! пречасни и достојни славе оче наш Спиридоне, * првосветитељу и патријарше Српски; * уручени ти таланат умножив(ши), * радости Господ(ар)а Твога си се удостојио; * и сада стојећ(и) пред Њим * међу зборовима прослављених светитеља, * сијаш као дијамант облистан божанственим сјајем. * Стога, вером и љубављу пресветли ти спомен славећ(и); * Христа Бога величамо, * који прославља угоднике Своје.

Добри слуго и верни, Спиридоне триблажени, * изврсни делатниче винограда Христова; * ти си тежину злих дана трудољубиво понео, * и као добри и мудри домоуправитељ*[28] * поверени ти посао савесно (си) извршио. * Стога ти се и двери небеске лако отворише, * и светих насеља те весело примише; * у тамошњој радости свагда пребивајућ(и), * са свима њима вазда моли се: * да и нас Господ, у отачко Своје наручје, * када дође време, прими.

---

[28]* ср. Лк.12,42; Мт. 24,45

Недоумѣва́емъ, оу҆́бо, ка́кѡ тѧ̀ похвали́ти по достоѧ́нїю, ✻ ѻ҆́чє
ст҃ѣ́йшїй спꙋ́рїдѡ́не: ✻ и҆́бо и҆ по преставле́нїи, ꙗ҆́кѡ па́стырь до́брый,
✻ цр҃ковь [и҆лѝ: ѻ҆би́тель] твою̀ хр҃тоименитꙋ́ю ѿ ѕлы́хъ волкѡ́въ
ѡ҆хранѧ́еши, ✻ и҆ мно́жество бл҃гве́нїй на ста́до своѐ, ✻ ѡ҆ па́мѧти ст҃ѣ́й
притека́ющее тѝ мл҃твенно, ✻ ꙗ҆́кѡ чадолю́бный ѻ҆те́цъ и҆злива́еши. ✻
тѣ́мже, припада́юще ко сщ҃е́нномꙋ кївѡ́тꙋ мощє́й твои́хъ, ✻ мо́лимъ тѧ̀,
ст҃е: молѝ хр҃та̀ бг҃а, ✻ сп҃сти́сѧ ро́дꙋ на́шемꙋ прискорбномꙋ ✻ и҆ соблюсти́сѧ
є҆мꙋ̀ въ правовѣ́рїи.

Сла́ва, гла́съ ѕ҃:

Звѣзда̀ свѣтлѣ́йшаѧ страна́мъ сє́рбскимъ и҆ примѡ́рскимъ ✻ ꙗ҆ви́лсѧ
є҆сѝ, спꙋ́рїдѡ́не новоѧвле́нне: ✻ и҆́бо ѿ ю҆́ности своеѧ̀ всѧ̑ плотскаѧ̑
воста̑нїѧ ѹ҆дрꙋча́ѧ, ✻ ѹ҆мо́мъ къ возжделѣ́нномꙋ хр҃тꙋ̀ впери́лсѧ є҆сѝ: ✻ въ
постѣ́хъ, мл҃твахъ и҆ бдѣ́нїихъ житїѐ своѐ провожда́ѧ, ✻ и҆ въ
добродѣ́телехъ и҆ цѣломꙋ́дрїи вы́нꙋ преꙋспѣва́ѧ: ✻ житє́йское тече́нїе до́брѣ
соверши́лъ є҆сѝ, ✻ досто́йнꙋю мздꙋ̀ ѡ҆ трꙋдѣ́хъ свои́хъ ѿ
подвигополо́жника прїе́млѧ. ✻ тѣ́мже, ны́нѣ предстоѧ̀ хр҃тꙋ̀ бг҃ꙋ ✻
прославлѧ́ющꙋ бл҃гоꙋгоди́вшыѧ є҆мꙋ̀, ✻ и҆ да́рꙋющꙋ и҆̀мъ вѣ́нцы̀
неꙋвѧда́емыѧ, ✻ мо́лимъ тѧ̀, ст҃и́телю, ✻ моли́сѧ є҆мꙋ̀ непреста́нно ѡ҆ на́съ
✻ во є҆́же сп҃сти́сѧ и҆ поми́ловатисѧ дꙋша́мъ на́шымъ.

И҆ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ то́йже [а҆ната́лїева]:

Прообразꙋ́ѧ воскр҃нїе твоѐ, хр҃тѐ бж҃е, ✻ тогда̀ поѧ́тъ трѝ твоѧ̑
ѹ҆ч҃никѝ: ✻ петра̀ и҆ і҆а́кѡва и҆ і҆ѡа́нна, ✻ на ѳаве́ѡръ возше́лъ є҆сѝ. ✻
тебѣ́ же, сп҃се, преѡбразꙋ́ющꙋсѧ, ✻ ѳаве́ѡрскаѧ гора̀ свѣ́томъ покрыва́шесѧ:
✻ ѹ҆ч҃ницы̀ твоѝ, сло́ве, поверго́ша себѐ до́лꙋ на землѝ, ✻ не терпѧ́ще
зрѣ́ти неви́димагѡ зра́ка: ✻ а҆́гг҃ли слꙋжа́хꙋ стра́хомъ и҆ тре́петомъ, ✻ нб҃са̀
ѹ҆боѧ́шасѧ, землѧ̀ вострепета̀, ✻ ви́дѧще на землѝ сла́вы гдⷭ҇а.

Славосло́вїе вели́кое, є҆ктє́нїѝ и҆ ѿпꙋ́стъ.

НА ЛЇТУРГІ́И.

Бл҃же́нна ѿ канѡ́на пра́здника, пѣ́снь рѧдова́ѧ:
и҆ ѿ канѡ́на ст҃и́телѧ пѣ́снь г҃-ѧ [и҆лѝ пѣ́снь ѕ҃-ѧ].

Не знамо, дакле, како да те похвалимо по достојности, * оче најсветији Спиридоне; * јер и по престављењу, као пастир добри, * цркву [или: обитељ] твоју Христоимениту од злих вукова чуваш; * и мноштво благослова на стадо своје, * које ти о спомену светом притиче молитвено, * као чедољубиви отац изливаш. * Стога, припадајућ(и) к свештеном кивоту моштију твојих, * молимо те, свети: моли Христа Бога * да се спасе *[на]*род наш невољни * и одржи (се) у правој вери.

Слава ... глас 6:

Звезда најсветлија странама Српским и Приморским * јавио си се, Спиридоне новојављени: * јер од младости своје сва телесна подизања укрућујућ(и), * умом си се к(а) жељеном Христу винуо; * у постовима, молитвама и бдењима живљење своје проводећ(и), * и у врлинама и целомудрености једнако напредујућ(и); * животну трку си добро свршио, * достојну плату за труд(ов)е своје од Подвигоположника примајућ(и). * Стога, сада стојећ(и) пред Христом Богом, * који прославља оне који му добро угодише, * и дарује им венце неувењиве, * молимо те, светитељу, * моли Му се непрестано за нас * да би се спас(и)ле и помиловале душе наше.

И сада ... Празника, глас исти [Анатолијева]:

Предображавајућ(и) Васкрсења Своје, Христе Боже, * тада си узео три Своја ученика: * Петра, Јакова и Јована, * и на Тавор се попео; * и када си се преобразио, Спасе, * Таворска гора се светлошћу прекри, * *[а]* ученици Твоји, Речи, падоше доле на земљу, * не могућ(и) да гледају несагледиви призор; * анђели *[Ти]* служаху са страхом и трепетом, * небеса се престрашише, *[а]* земља уздрхта, * гледајућ(и) на себи Господа славе.

Славословље велико, јектеније и отпуст.

НА ЛИТУРГИЈИ.

Блажен(ств)а од Канона Празника песма по реду;
и од Канонâ светитеља: Песма 3-ћа [или Песма 6-та].

Прокі́менъ, гла́съ д҃:

Ѹ҆ста̀ моѧ̑ возгл҃го́лютъ премѫ̑рость, ✻ и҆ поучє́нїе ср҃ца моегѡ̀ ра́зумъ.

Стїхъ: Ѹ҆слы́шите сїѧ̑, всѝ ѩ҆зы́цы, ✻ внуши́те, всѝ живꙋ́щїи по вселе́ннѣй.

Ѧ҆́пл҃ъ ко є҆вре́ємъ, зача́ло тр҃и
[глава̀ з҃,к҃ѕ – и҃,з҃].

А҆ллилꙋ́їа, гла́съ в҃:

Стїхъ: Ѹ҆ста̀ пра̑внагѡ поучатсѧ премѫ̑рости, ✻ и҆ ѧ҆зы́къ є҆гѡ̀ возгл҃го́летъ сꙋ́дъ.

Стїхъ: Зако́нъ бг҃а є҆гѡ̀ въ ср҃цѣ є҆гѡ̀, ✻ и҆ не за́пнꙋтсѧ стѡпы̀ є҆гѡ̀.

Ст҃о́е є҆ѵ҃лїе ѿ і҆ѡа́нна, зача́ло л҃є, ѿ полꙋ̀
[глава̀ і҃,а҃–д҃].

Прича́стенъ:

Въ па́мѧть вѣ́чнꙋю бꙋ́детъ пра̑вникъ, ✻ ѿ слꙋ́ха ѕла̀ не ѹ҆боитсѧ.

Двꙋстї́шїе:

Ст҃и́телю ѻ҆́че спѹ҃рїдѡ́не, прїими̑ сїѐ ѹ҆бо́гое творе́нїе, ✻
є҆́же ти̑, всегрѣ́шный и҆ послѣ́днїй ѿ всѣ́хъ, приношꙋ̀.

Коне́цъ дѣ́лꙋ, сла́ва и҆ хвала̀ бг҃ꙋ!

Прокимен, глас 4:

Уста ће моја говорити премудрост, * а поука срца мога разум.*[29]

Почујте ово сви народи, * *[по]*слушајте сви који живите по васељени.*[30]

Апостол Јевреји́ма, зач. 318
[глава 7,26-28; 8,1-7].

Алилуја, глас 2:

Стих: **У**ста праведникâ поучаваће премудрости, * и језик његов говориће суд.*[31]

Стих: **З**акон Бога његовог је у срцу његову, * и неће се спотаћи стопе његове.*[32]

Св. Јеванђеље од Јована, зач. 35 од пола
[глава 10,1-9].

Причастен:

У спомену вечном биће праведник, * од зла гласа неће се уплашити.*[33]

Двостих:

Светитељу оче Спиридоне, прими ово убого творење, *
које ти, свегрешни и последњи од свију, приносим.

Зор.а́.ст.

Крај делу, слава и хвала Богу!*[34]

[29]* Пс. 48,4.
[30]* Пс. 48,2.
[31]* Пс. 36,30.
[32]* Пс. 36,31.
[33]* Пс. 111,6 и 7.
[34]* Допуна службе и финална редакција завршени током јула и августа 2021. г.

СПОМЕН СВЕТОГ ОЦА НАШЕГ СПИРИДОНА, ПАТРИЈАРХА СРБСКОГ.*[35]

После повлачења светог патријарха Јефрема у самоћу, саборски је изабран за четвртог патријарха српског овај свети Спиридон, године 1380. Он мудро управљаше Српском Црквом и у свему помагаше благочестивом кнезу Лазару. Године 1380. он „са целим сабором свете и велике наше Цркве“ потврди дарове кнеза Лазара манастиру Ждрелу, као и повељу Лазареву цркви Ваведења Пресвете Богородице на Ибру. 2. марта 1382. године одобрио је са кнезом Лазаром оснивање киновитског манастира Дренче, задужбине монаха Доротеја и сина његовог Данила (потоњег патријарха српског Данила III). Повеља је издата у Жичи, где је тада опет било седиште патријархово. После погибије Лазареве и осталих Срба на Косову, и патријарх Спиридон се ускоро престави, 11. августа 1389. године, и отиде ка Господу Коме је служио.

---

[35]* преузето из *„Житија светих“* за месец јуни преп. Јустина (Поповића), стр. 397. Према другим (не сасвим провереним) изворима: родом од Ниша, сабрат Пантелејмоновског манастира на Светој гори Атонској, а пре избора за патријарха Србског – епископ Кесарополиса и митрополит Мелника. Мошти му почивају у цркви св. Димитрија у Пећској Патријаршији.

СВЕТИТЕЉ СПИРИДОН, ПАТРИЈАРХ.*[36]

Патријарх српски Јефрем, већ стар и уморан, замоли „господу српску и свештени Сабор“ да га разреши патријарашке дужности. Не зна се поуздано где се тај Сабор 1380. године одржао, да ли у Пећи или манастиру Жичи. На њему је изабран четврти српски патријарх. Кнез Лазар и чланови Сабора преклињали су достојнијег патријарха Јефрема да не напушта трон, али је он био доследан, и члановима Сабора предложи за свог наследника Спиридона. Када су кнез Лазар, који је вероватно и сазвао Сабор, и присутни архијереји и остали учеснпци увидели да је патријарх Јефрем одлучан, послушају његов савет и изаберу Спиридона за српског патријарха. О том избору и Јефремовом предлогу остала су сведочанства епископа Марка, затим писани траг у Троношком родослову и Општем листу.

Животни пут Спиридона, до избора за поглавара Српске цркве, мало је познат. Забележено је да је родом из Ниша и да је био сабрат светогорског манастира Пантелејмона. Биографи су записали да је Спиридон припадао „оном високом кругу српске културне елите, која је дала најсјајније писце тог раздобља, и која је у Светој Гори, у сарадњи са другим словенским манастирима, увела нови стил црквенословенског правописа – плетенија словес – у словенску књижевност“. Претпоставља се да су аренге*[37] у пет повеља кнеза Лазара, судећи по стилским одликама, дело патријарха Спиридона.

Неки извори наводе да је Спиридон, пре избора за српског патријарха, био епископ Цезарополиса, а доцније митрополит у Мелнику. Ову претпоставку поткрепљују и два акта из светогорског манастира Ватопеда у којима се, октобра 1377. године, помиње митрополит Спиридон. Једну повељу кнеза Лазара издату 1379/80. године манастиру Хиландару потврдио је и патријарх Спиридон. За име патријарха Спиридона везана је и тзв. „Горњачка повеља“. Пред патријархом Спиридоном писана је 2. марта 1382. године у

---

[36]* преузето из издања „***Свети Срби***“ аутора Слободана Милеуснића, Прометеј, Нови Сад, 2000. год., стр. 95-96.

[37]* аренга – уводни део повеље, обично религиозне садржине.

манастиру Жичи. Повеља о оснивању киновитског*[38] манастира Дренче у Жупи код Александровца – задужбине монаха Доротеја и његовог сина Данила, потоњег патријарха српског Данила III. Никодим Мирчета, преписујући 1387. године Летовник у Светоарханђелском манастиру код Призрена, наводи да је тада на престолу „свеосвештењејши патријарх српски кир Спиридон“. Патријарх је 19. јануара 1388. године потврдио стварање задужбине властелина Обрада Драгојлалића – цркву Свете Богородице – у селу Кукоњу код Брвеника на Ибру.

Патријарх српски Спиридон био је на трону Српске православне цркве у врло тешка времена, у време велике најезде „агарјана“, који заредом освајају Софију, Сер, Бер и Јањину. У тешким борбама против Турака у Албанији погинуо је 1385. године Баоша Баошић. Ово турско напредовање заустављено је (1386) код Плочника на Топлици код Прокупља, и поразом дела турске војске код Билеће, где ју је 1388. године до ногу потукао босански војвода Влатко Вуковић. Убрзо, турска војна сила поново се оснажила и кренула према Србији, на Косово, где је на дан светог Вида, 15. јуна 1389. године, вођена велика и тешка битка којом рат беше изгубљен; али је битка била добијена – и то она света и светла, којом ће се напајати српска поколења до данашњих дана. Све је то преживљавао патријарх Спиридон са српским кнезом Лазаром, мучеником, и до срца рањеним српским народом.

Патријарх Спиридон је надживео косовску трагедију једва два месеца – упокојио се 11. августа 1389. године. Саркофаг са моштима овог српског светитеља налази се у цркви Светог Димитрија – у храму призиданом уз северну страну средишне цркве Пећке патријаршије.

Његов лик, изведен у фреско-техници, налази се у Пећкој припрати и потиче из времена патријарха Макарија Соколовића.

Српска црква га прославља 28/15. јуна.

---

[38]* *Киновитски манастир* (cenobium) — манастир у коме монаси живе у заједници (за разлику од еремита – пустињака).

СВЕТИ СПИРИДОН
ПАТРИЈАРХ ПЕЋКИ.
(1379-1389).*[39]

После смене патријарха српског Јефрема за четвртог српског патријарха изабран је мелнички митрополит Спиридон пре 17. маја 1379. године.

Кнез Лазар је „од раније добро био упознат са изузетним способностима мелничког митрополита Србина, Спиридона. Вероватно се и саветовао са њим за поједина црквена питања, јер овај је био у могућности да у Мелнику изблиза упозна Византинце и да стекне драгоцена црквеноуправна искуства“.*[40]

Издавањем потврдне дипломе цркви у браничевском Ждрелу манастиру Горњаку, давањем манастирске самосталности и проширењем црквене јурисдикције у Браничеву, патријарх Спиридон је закорачио „у цариградску јурисдикцију у Подунављу".*[41] Захваљујући томе дата је „предност оживљавању црквеног живота и преношењу духовности, и свеукупне културе, са југа на север. До тада је црквено градитељство у Поморављу и Подунављу било у застоју".*[42]

Овакав рад патријарха Спиридона морао је изазвати реакцију Цариградске патријаршије, те „Синод Цариградске цркве прекорно је приписао Спиридону епитет трисепископос (τρισεπισκοπος) и званично престао да га сматра саслужитељем (συλλειτουργός).*[43] Наиме, патријах Спиридон је, пре него што је постао мелничким митрополитом био епархијски архијереј Цезарополиса, тј. трипут мењао епархије, што му је „узето“ у грех и назван је „трисепископос“.

---

[39]* преузето из издања ***„Српски јерарси од 9-тог до 20-ог века“*** аутора д-ра Саве (Вуковића), еп. Шумадијског, Каленић и др., Крагујевац 1996. год., стр. 464-465.

[40]* Миодраг М. Петровић, Титулатура патријарха Спиридона и преткосовске црквено-политичке промене у Србији, у Св. кнез Лазар, Београд 1989, стр. 110.

[41]* исто, стр. 113.

[42]* исто.

[43]* исто, стр. 114.

„Кнез Лазар је добро проценио митрополита Спиридона и приликом избора новога патријарха срећно се одлучио за њега, те је у то време узајамно разумевање и сарадња цркве и државе било узор плодотворности. Кнез Лазар је неометано наставио да подиже цркве и манастире у источној Србији и Подунављу, тј. крајевима где је због туђе јурисдикције и наизменичних ратова у прошлости између Византинаца, Мађара, Бугара и Срба остала велика празнина“.*[44] Патријарх Спиридон је био десна рука кнеза Лазара, његов саветник и помоћник. „Нико више од патријарха Спиридона није могао да помогне кнезу Лазару у његовој црквенодржавној политици. Патријарх је, у ствари, најзначајнија личност уз кнеза, која је умела свестрано да га подржи и да последњих десет година уочи Косовског боја 1389. године највише утиче на духовни препород Србије у крајевима према Дунаву и Сави".*[45]

Патријарх Спиридон је надживео Косовску битку. Умро је 11. августа 1389. године. Српска православна црква га је уврстила у ред светитеља. Мошти му почивају у цркви Светога Димитрија у Пећкој патријаршији.

Црква Усековања главе св. Јована крститеља у Самодрежи (недалеко од Вучитрна), у којој је – према народном предању – патријарх Спиридон пре Косовске битке причестио кнеза Лазара и његову војску.

[44]* Миодраг М. Петровић, Корени црквеноправних односа у Србији за време кнеза Лазара, Краљево 1989, стр. 14.
[45]* исто.

СТЫИ
Д
СПИРИДОНЪ
ПАТЪРІАРХЪ

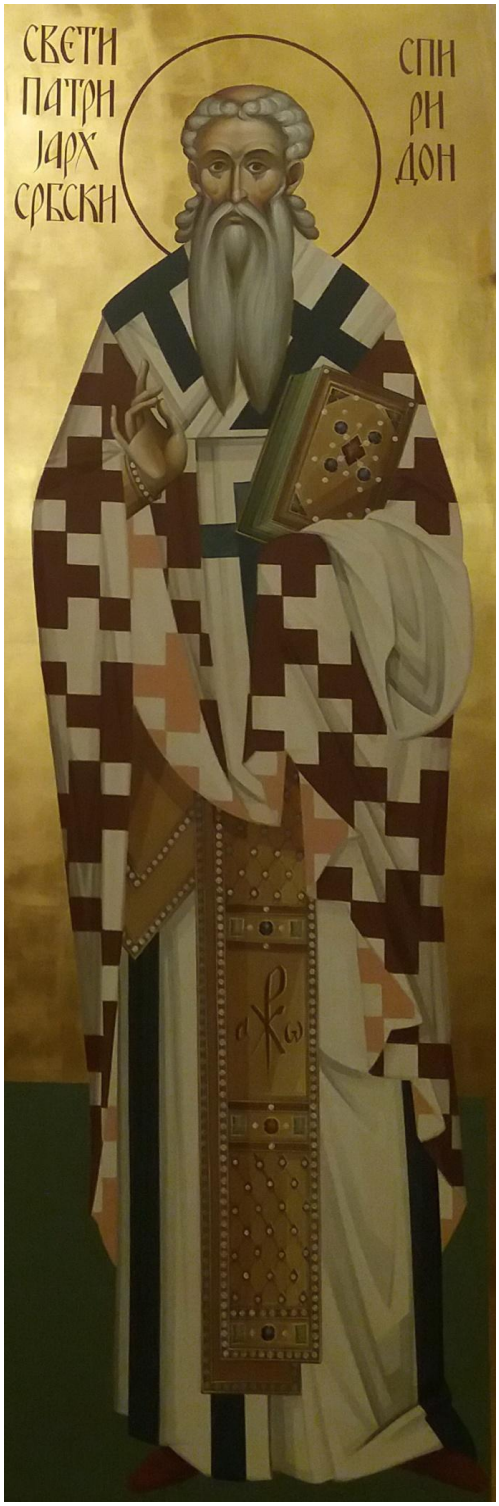
СВЕТИ
ПАТРИ
ЈАРХ
СРБСКИ
СПИ
РИ
ДОН

✻ НОВЫЙ СЕРБЛЯКЪ ,ВЪ ГОДА ВЪ БѢЛГРАДѢ. © НОВИ СРБЉАК 2021. ГОД. У БЕОГРАДУ. ✻